

Examensarbete

Socionomprogrammet 210 hp

“När man drar ihop olika öar vi befinner oss på så ser vi landet och börjar prata samma språk”

- En kvalitativ studie om socialarbetare och elevhälsopersonals upplevelser av samverkan mellan skola och socialtjänst

Socialt arbete 15hp

Halmstad 2024-11-21

Emil Idewald & Jesper Mortensen

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

“When one pulls together the different islands on which we reside, we see the land and begin to speak the same language”

Abstract

The purpose of this study was to get an increased understanding of student health-personnel and social workers experiences of collaboration between school and social services. Accordingly, two questions were designed, which aims were to get a deepened understanding of perceived success factors, obstacles, challenges and what the consequences regarding functioning, as opposed to non-functioning collaboration are. We also designed our study to capture the professionals' risk-assessment of non-functioning collaborative relationships with professionals of the opposing organization regarding pupils or clients, as well as themselves. This was conducted through a set of semi-structured interviews, with each interview divided into four themes; general questions regarding profession and collaboration, challenges regarding collaboration, success factors, and lastly, consequences of successful versus non-successful collaboration.

Our analysis of the results found that professionals from both organizations view collaboration as a crucial method for helping young people with complex social issues. Key components of a successful collaborative working relationship were identified as long-lasting relations between professionals with a thorough understanding of each other, both in regard to one's professional capacity and individual characteristics. Other identified key factors were described as distinct platforms for collaboration such as SIP- and SSPF-meetings, as well as dedicated professionals finding practical ways to collaborate closely and with candidness outside of these meetings. Challenges were described as a lack of resources and tight secrecy, unclear structures and division of responsibilities, a lack of understanding of each other's work roles, and personal differences as well as a lack of chemistry. Lacking, or non-functioning collaboration was described as a hindrance for both professions to help the individual as best as possible. Consequences for the individual were described as not getting needed social interventions, developing a lack of trust for school-and social workers, and underperforming in school.

Keywords: Social work, school, social services, student health, collaboration

Sammanfattning

Syftet med denna studie var att öka förståelsen för elevhälsopersonals samt personal inom socialtjänsts upplevelser av samverkan mellan skola och socialtjänst. I anslutning till detta utformades två frågeställningar, vilka syftade till att få en djupare förståelse för upplevda framgångsfaktorer, hinder, utmaningar samt vad konsekvenser för fungerande, kontra icke-fungerande samverkan blir. Vi utformade vår studie med avsikt att fånga upp professionellas riskanalyser av en icke-fungerande samverkan med arbetare från den andra organisationen gällande elever eller klienter, såväl som de själva. Detta utfördes genom att hålla

semistrukturerade intervjuer där varje intervju var uppdelad i fyra teman; generella frågor kring samverkan och deras profession, utmaningar kring samverkan, framgångsfaktorer, och slutligen, konsekvenser av en välfungerande kontra ickefungerande samverkan.

Vår analys av resultatet visade att professionella från båda organisationerna ser samverkan som en viktig metod för att hjälpa unga personer med komplexa sociala problem. Nyckelfaktorer för en lyckad arbetsrelationell samverkan beskrevs som långvariga relationer mellan professionella med en tydlig förståelse för varandra som professionella, såväl som individer. Andra faktorer identifierades som konkreta plattformar för samverkan såsom SIP- och SSPF-möten samt dedikerade professionella som hittar praktiska sätt att samverka nära och öppet utanför dessa möten. Beskrivna utmaningar handlade om brist på resurser och stark sekretess, oklar struktur och otydlig ansvarsfördelning, en bristande förståelse för varandras yrkesroller samt personliga skillnader och kemi. Risker i relation till en bristande eller ickefungerande samverkan beskrevs som ett hinder för bägge professioner att hjälpa individer på bästa möjliga vis. Konsekvenser för individen beskrevs som att inte få behovsrelaterade insatser, att utveckla ett bristande förtroende för skola och socialtjänst, såväl som att inte prestera i skolan.

Nyckelord: Socialt arbete, skola, socialtjänst, elevhälsa, samverkan

Förord

Vi vill börja med att rikta ett stort tack till alla personer som deltagit i studien. Vi vill även rikta ett tack till vår handledare Helena Eriksson som har hjälpt och väglett oss under hela processen.

Samtlig datainsamling och inläsning av material i detta arbete har utförts gemensamt av oss. Inledningsvis gjordes en arbetsfördelning där Jesper ansvarade för inledning och tidigare forskning medan Emil tog ansvar för vår teoretiska förankring samt metod-del. En uppdelning gjordes initialt även av resultatdelen där Jesper huvudsakligen fokuserade på "Syn på samverkan", "Konsekvenser" och resultatanalys medan Emil ansvarade för "Organisatoriska förutsättningar". "Det professionella mötet" utformades gemensamt från start. Efter många månaders bearbetning och förfinande utav text samt arbetet i sin helhet har bägge utförare emellertid varit så pass involverade i samtliga delar av detta arbete att en beskrivning utav arbetsfördelning inte längre känns lika relevant. Samtlig text har på ett eller annat vis tagits fram gemensamt genom antingen gemensamma reflektioner eller korrigeringar utifrån läsning och feedback till varandra. Så det sista vi vill säga är ett stort tack till varandra för ett välutfört samarbete.

Innehållsförteckning.

Inledning.....	6
1.1. Syfte.....	7
1.2. Frågeställningar.....	7
1.3. Avgränsningar.....	7
2. Tidigare forskning.....	8
2.1 Utmaningar kopplat till samverkan mellan skola och socialtjänst.....	8
2.1.1 Informationsbyte och sekretess.....	8
2.1.2 Samverkansformer och ansvarsfördelning.....	9
2.1.3 Resurser.....	10
2.2 Framgångsfaktorer.....	11
2.2.1 Gemensamma mål och förenliga perspektiv.....	11
2.2.2 Närmandegörande av organisationerna.....	12
3. Teoretisk förankring.....	12
3.1 Samverkansteori.....	13
3.2 Systemteori.....	14
4. Metodavsnitt.....	16
4.1 Vetenskapligt perspektiv.....	16
4.2 Metod för insamling av empiri.....	17
4.3 Urval.....	17
4.4 Tillvägagångssätt vid intervjutillfällena.....	18
4.5 Analysmetod.....	19
4.6 Etiska utgångspunkter.....	20
4.7 Metoddiskussion.....	21
5. Resultat och analys.....	22
5.1 Syn på samverkan.....	22
5.2 Det professionella mötet.....	24
5.2.1 Samverkansformer.....	24
5.2.2 Yrkesroller och ansvarsfördelning.....	26
5.2.3 Individer och organisationer ur ett samverkansperspektiv.....	27
5.3 Organisatoriska förutsättningar.....	30

5.3.1 Resurser.....	30
5.3.2 Sekretess.....	31
5.4 Konsekvenser.....	33
6. Slutdiskussion.....	35
Referenser.....	38
Bilagor.....	41

1. Inledning

Samverkan mellan skola och socialtjänst är en arbetsform som står inför ständig diskussion med ideligen ökade krav på samsyn, effektivitet och koordination. Det ökade behovet av samverkan har uppstått utifrån en allt högre grad av specialisering bland välfärdstjänster inom den offentliga sektorn i allmänhet, vilket leder till att fler professioner behöver kopplas in vid komplexa ärenden för att kunna möta och täcka upp den enskildes behov. (Germundsson 2011 s.37–38). Samverkan mellan skola och socialtjänst är även lagstadgat, där socialtjänst har en skyldighet att se till att samverkan med skola kommer till stånd vid misstanke om barn som far illa (5 kap. 1a § Socialtjänstlagen; 29 kap. 13 § Skollagen). Den ökade fragmentiseringen mellan professioner har emellertid lett till att barn och unga löper ökad risk att falla mellan de organisatoriska stolarna, till följd av en bristande helhetssyn utifrån alltmer uppdelade arbetsområden mellan organisationer (Germundsson s.37–38). En välfungerande samverkan mellan socialtjänst och skola kan vara avgörande för att koordinera insatser och skapa gemensamma mål- och förväntansbilder mellan organisationer i arbetet med ungdomar (Ek, Isaksson & Eriksson 2017 s.67–69). En samspelt och synkroniserad samverkan är i dessa fall många gånger skillnaden mellan lyhörda insatser utformade utifrån individens behov och förmåga, kontra parallellt pågående arbetsprocesser utan hänsyn till insatsernas gemensamma inverkan på individen (IVO 2021 s.20–21).

Det praktiska arbetet med samverkan över professionsgränser mellan människobehandlande organisationer beskrivs som en komplex process där olika professionella ideologier och perspektiv behöver mötas i en gemensam slutsats gällande agerande i relation till individens behov (Blomqvist 2012 s.26). Ett grundläggande kriterium för en framgångsrik samverkan över organisationsgränser är att slå fast vad samverkan innebär samt vad målet med samverkan är för respektive berörd aktör (Danermark 2000 s.15). Skola och socialtjänst arbetar ofta gentemot samma individer och har således gemensamma mål i relation till att öka individens välbefinnande, vilket innebär att det finns en gemensam vinning att hämta för bägge organisationer genom att samverka med varandra. Detta utgör en grundläggande förutsättning för att kunna bedriva en framgångsrik samverkan mellan olika parter (Germundsson 2011 s.143). Tidigare forskning som presenterats av Germundsson respektive Ek et al. (2011 s.128–129; 2017 s.68) påvisar även att det inte föreligger intressekonflikter mellan organisationerna, utan att utmaningar gällande samverkan mellan skola och socialtjänst snarare återfinns vid den praktiska tillämpningen utav samverkan.

Med dessa gynnsamma, grundläggande förutsättningar för samverkan i åtanke vill vi undersöka vad det är som gör att den praktiska tillämpningen utav samverkan mellan skola och socialtjänst brister. Många tidigare studier har valt att studera samverkan i relation till en specifik målgrupp med en specifik problematik. Exempelvis studerade Sundberg, Gotfredsen, Christianson, Wiklund, Hurtig & Goicolea (2024) samverkan i relation till psykisk ohälsa bland ungdomar medan Ek et al. (2017) studerade samverkan i relation till skolfrånvaro. Det som primärt särskiljer vårt arbete ifrån dessa studier och dess likar är att vi valt att fokusera på samverkan med samverkan i sig självt som problemområde. Axelsson (2012 s.3) beskriver att organisationer skulle kunna gynnas av studier riktade mot en mer generell kunskap om samverkan som kan utgöra en bas för framtida samverkansprojekt. Vi menar därför att det

finns en framgångspotential i att öka förståelsen för hur samverkan implementeras mellan skola och socialtjänst samt för vad professionella ifrån bägge sidor uppfattar som utmaningar, framgångsfaktorer och konsekvenser av bristande, kontra fungerande samverkan. Detta för att sen kunna analysera och jämföra insamlad empiri och åskådliggöra inkongruenser kontra gemensam mark bland de presenterade upplevelserna och således kartlägga vart framgång gällande samverkan mellan skola och socialtjänst finns att hämta.

1.1 Syfte

Syftet med denna studie är att öka förståelsen för elevhälsopersonals, samt personal inom socialtjänsts upplevelser av samverkan mellan skola och socialtjänst.

1.2 Frågeställningar

Vad upplever elevhälsopersonal samt personal inom socialtjänst vara framgångsfaktorer, kontra hinder för samverkan mellan varandras respektive organisationer?

Vad blir enligt elevhälsopersonal och socialarbetare konsekvenserna för den professionella, och i förlängningen även för individen när samverkan mellan skola och socialtjänst brister?

1.3 Avgränsningar

De informanter vi har valt att intervjua innefattas av socialarbetare som arbetar mot barn och unga på socialtjänsten samt personal på kommunala skolor som är en del av elevhälsoteam, med erfarenhet av samverkan mellan organisationerna. Vi har valt att utforma denna studie på så vis att vi undersökt socialarbeters uppfattning om samverkan med skola som organisation och all den personal de kommer i kontakt med genom arbetet, och således inte specifikt socialarbeters uppfattning om samverkan med elevhälsopersonal. På liknande vis har vi valt att studera elevhälsopersonals uppfattning av att samverka med socialtjänst som organisation och samtliga socialarbetare som dessa har samverkat med, och inte nödvändigtvis endast gentemot de specifika yrkestitlar som socialarbetarna som deltagit i vårt arbete innehar. Vi har valt detta utifrån att detta ger en omfattning av empiri som är tillräckligt stor för att ge utslagsgivande resultat men tillräckligt begränsad för att arbetet ska vara genomförbart. Att endast undersöka specifika yrkesroller på socialtjänstens samverkan med endast elevhälsopersonal upplever vi skulle vara av mindre vetenskapligt intresse. Detta eftersom majoriteten av samverkan mellan skola och socialtjänst saknar forum där socialarbetare samverkar exklusivt med elevhälsopersonal, vilket således skulle utgöra ett för snävt område att undersöka. Att endast rikta fokus mot elevhälsopersonal och inte exempelvis mentorer ger en tydligare stringens och större utrymme att dra paralleller mellan elevhälsopersonalens empiri. Detta i kontrast till att utforma enskilda intervjuer med en eller två representanter från olika slags skolpersonal, vilket snarare skulle utgöra individuella, isolerade upplevelser från olika yrkesgrupper. Att anta ett större perspektiv och utforska samtliga professioner inom de båda organisationernas upplevelser av att samverka hade i så fall varit av större intresse men är inte genomförbart i en studie av den här omfattningen.

2. Tidigare forskning

I detta avsnitt presenteras tidigare forskning som är av relevans för studiens syfte och frågeställningar. Forskningen presenteras under två teman; utmaningar och framgångsfaktorer för samverkan mellan skola och socialtjänst, med tillhörande underteman. Vi har valt att använda oss av forskningsarbeten som är utförda i en svensk kontext. Detta eftersom vår uppfattning är att skolväsende respektive socialtjänst kan skilja sig väsentligt mellan olika länder. Vi har därför valt att rikta vårt fokus mot forskning som tar hänsyn till hur svensk skola och socialtjänst ser ut i studier som behandlar dessa organisationer enskilt, respektive forskning om hur dynamik och struktur ser ut mellan svensk skola och socialtjänst. Det hade varit möjligt att använda oss av internationella forskningsarbeten som studerat samverkan som enskilt fenomen, utan kopplingar till specifika organisationer. Vår upplevelse är emellertid att det finns en adekvat mängd svensk forskning om samverkan att använda som material till vår studie. Forskningen i vår studie har hittats genom sökning i databasen social services abstract samt genom att använda oss av referenser som angetts i den forskning vi hittat.

2.1 Utmaningar kopplat till samverkan mellan skola och socialtjänst

Tidigare forskning beskriver att svårigheter gällande etablering av välfungerande samverkansprocesser mellan skola och socialtjänst kan knytas till ett antal faktorer. Dessa beskrivs kunna kopplas till exempelvis informationsutbyte och sekretess (Germundsson 2011 s.143-144), avsaknad av tydligt reglerade samverkansformer med klar ansvarsfördelning samt begränsade resurser vad gäller möjligheter att prioritera och satsa på samverkan över organisationsgränser (Sundberg et al 2024 s.11; s.16). Personal ifrån bägge organisationer visar en samsyn gällande områden där samverkan brister men presenterar olika infallsvinklar gällande orsaker till dessa brister. Detta vidareutvecklas i kommande underteman där vi redogör för tidigare forskning om samverkan mellan skola och socialtjänst.

2.1.1 Informationsutbyte och sekretess

Informationsutbytet mellan skola och socialtjänst är ett avgörande moment i samverkansprocessen som kan hjälpa eller stjälpa arbetet som utförs. Danermark beskriver att en välfungerande samverkan kan uppnås genom att samtliga involverade parter noggrant diskuterar tillvägagångssätt och mål för att skapa en samsyn gällande det gemensamma arbetet. Om dialogen mellan olika samverkansparter haltar och information uteblir så försämras alltså möjligheten till att lyckas skapa gynnsamma förutsättningar vad gäller klartext, samsyn och sammanhang mellan parterna (Danermark & Kullberg 1999 s.36; s.43). Sekretess beskrivs som en bidragande faktor till att informationsflödet mellan skola och socialtjänst kan halta. Tidigare forskning återger ett samverkansklimat där information ofta uteblir mellan skola och socialtjänst sinsemellan men även gentemot ungdom och vårdnadshavare. Detta sker dels på grund av begränsningar utifrån sekretess, dels utifrån bristfälliga rutiner för hur och när vilken tjänsteman ska informera vilken part gällande vilken information (Germundsson 2011 s.143; IVO 2021 s.20)

Sekretess beskrivs som en förhindrande faktor vid samverkansarbete mellan skola och socialtjänst utifrån ett antal faktorer. Skolpersonal återger svårigheter att bedriva sitt dagliga

arbete med elever där man vet att socialtjänsten är inne och arbetar men saknar specifik information om vad som pågår utifrån sekretesslagstiftningen. Sekretessen som råder från socialtjänst till skola kan emellertid brytas med den berörda familjens samtycke. Rutiner för detta tycks bristfälliga utifrån att det dels är vanligt att skolpersonal inte är medvetna om att sekretess mot skola kan brytas med familjens samtycke, dels även utifrån att den skolpersonal som är medvetna om detta upplever oregelbundna rutiner från socialarbetare vad gäller att inhämta samtycke för att bryta sekretess. Detta understryks utav socialarbetares beskrivningar. Vissa socialarbetare återger att de alltid har referenssamtal med familjer gällande sekretess medan andra socialarbetare beskriver att de aldrig utforskar möjligheten att bryta sekretess med familjers samtycke, eftersom skolor inte uttryckt någon önskan om detta (Münger & Markström 2019 s.395-396). Det faktum att skolpersonal förknippar socialarbetare med arbete under tung sekretess samt att utgöra en försvårande faktor för samverkansprocessen understryks i Germundssons associationsstudie. Studiens resultat påvisar en frustration ifrån skolpersonal, som främst associerade socialarbetare med "lagar och regler" samt just sekretess. Detta målar upp en bild av socialarbetare som fyrkantiga och svåra att samarbeta med eftersom skolpersonal upplever att det inte är möjligt för professionerna att tala klarspråk med varandra och utifrån detta strategisera tillsammans. Det får även konsekvensen att socialarbetare hindras från att utmärka sig som individer och skapa fungerande samverkansrelationer med skolpersonal eftersom de i stor utsträckning redan dömts ut som en representant av socialtjänsten och således som svåra att samverka med (Germundsson 2011 s.143–144). I motsatt riktning uttrycker socialarbetare en upplevelse av att rektorer antar en roll som representanter för sin personal i vissa frågor, vilket förhindrar att samverkan sker med den skolpersonal som har störst insyn gällande ungdomen i fråga och således kan begränsa relevant informationsutbyte (Dahlberg, Khoo & Skoog 2022 s.11)

Sekretess från socialtjänsten samt det haltande informationsflöde som denna kan leda till gör att skolpersonal många gånger agerar i blindo. I en tillsyn utav insatser för barn med psykisk ohälsa klagades att samordningen mellan skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri (BUP) "lägsta nivå är för låg". Avsaknaden av insyn i varandras verksamheter gör att insatser riskerar att ske osynkroniserat, eller i värsta fall parallellt utan vetskap om varandra och således riskerar att bli direkt kontraproduktiva för varandra. (IVO 2021 s.19–21). Samverkan mellan skola och socialtjänst försvåras ofta ytterligare vid tillfällen då BUP involveras i samverkansprocessen. Detta eftersom det beskrivs finnas en diskrepans i makt mellan professionerna som försvårar samverkan, där BUP:s perspektiv ofta väger tyngst. Detta leder i sin tur till att skolans och socialtjänstens infallsvinklar inte synliggörs i samma utsträckning och därmed begränsar informationsutbytet mellan skola och socialtjänst ytterligare. Denna upplevelse återges utav både skolpersonal och socialarbetare i ett flertal studier (Ek et al. 2017 s.73–75; Blomkvist 2011 s.156–157)

2.1.2 Samverkansformer och ansvarsfördelning

Konkreta samverkansformer som möjliggör en tydlig ansvarsfördelning mellan professioner beskrivs som ett viktigt moment vid samverkansarbete mellan organisationer kopplat till barn och ungdomar. Detta för att kunna fördela kunskap och ansvar mellan professioner och således finna en gemensam grund att stå på inför det gemensamma arbete som ska bedrivas.

Det finns emellertid flera utmaningar inom området, så som att hitta en samstämmighet mellan organisationer med varierande perspektiv på ett och samma sociala problem. Samverkan över organisationsgränser är även en strategi som kräver att den implementeras i rätt situation på rätt sätt, där för mycket, eller för intensiv samverkan snarare kan förhindra ungdomars autonomi och integritet. I synnerhet vid tillfällen där insatserna inte bibehåller individen i centrum, utan i stället fokuseras kring de professionella (Sundberg et al. s.11 2024). Liknande resultat understryks av Ek et al. (2017 s.73-74). I deras studie beskrivs att personal från både skola och socialtjänst upplever oklarheter vad gäller ansvarsfördelning och struktur vid samverkanstillfällen över organisationsgränser. För att motverka detta efterfrågas en tydligare struktur där samtliga involverade är införstådda med vad som kan förväntas av varandras yrkesroller. Socialarbetare i synnerhet uttrycker en efterfrågan på denna slags tydlighet, där socialarbetare som deltog i Germundssons associationsstudie (2011 s.143–144) såg det största hindret för samverkan mellan skola och socialtjänst som en brist på kunskap och förståelse från skolpersonal gällande socialt arbete samt socialarbetares roll och uppdrag.

Samtidigt som forskning visar på ett behov av konkreta samverkansformer visar annan forskning på att befintliga exempel på dessa samverkansformer uppvisar tendenser till att brista i praktiken. SIP-möten; samordnad individuell plan, vilket är en av de mest frekvent förekommande samverkansformerna mellan skola och socialtjänst, utgör ett exempel på en samverkansform med bristande funktion enligt tidigare forskning. Verksamma menar på att det krävs särskild kompetens för att hålla i ett SIP-möte. Detta i relation till kunskap om varandras professioner, där det blir svårt för oerfarna professionella att kvalitetssäkra dessa möten utifrån begränsad kunskap om motsatta yrkesroller och komplexiteten som detta medför (IVO 2021 s.19–22). I annan forskning förs resonemang kring huruvida SIP-planer riskerar att fylla ett slags alibi-funktion, som ett bevis på att samverkan har skett över professionsgränser utan reella krav på vad som ska ha uppfyllts av varje enskild profession (Ek et al. 2017 s.74). Matscheck, Piuva, Eriksson & Åberg (2019) beskriver att SIP-möten kan agera som en effektiv kontaktskapande arena för olika professioner att mötas på men att mötesformen riskerar att bli ineffektiv i praktiken utifrån ett antal faktorer. Dels utifrån att användning av SIP-möten regleras utifrån ramlagar, vilket gör att mötesformen riskerar att användas inkonsekvent runtom i landet eftersom upprättandet av SIP-möten således avgörs av individuella professionella i varje enskilt fall, utifrån varierande faktorer (Matscheck et al. 2019 s.68). Dels även utifrån en tendens att vara för kortsiktiga i sin planering och utformning där man endast tar hänsyn till individens nuvarande omständigheter, i kontrast till att se individen ur ett livslångt helhetsperspektiv där man planerar för långsiktiga insatser utifrån sociala och psykiska faktorer (Matscheck et al. 2019 s.66).

2.1.3 Resurser

Socialstyrelsen (2009) beskriver resurser som ett uttryck för hur prioriterad, och i förlängningen effektiviserad en verksamhet är. Pengar ger, enkelt uttryckt, förutsättningar för att skapa välfungerande verksamheter (Socialstyrelsen 2009 s.14). Vidare beskrivs att samverkan kan vara ett sätt att effektivisera insatser med gemensamma mål genom att tillsammans avsätta resurser mellan olika verksamheter för ett gemensamt ändamål.

Socialtjänsten har en skyldighet att samverka med andra myndigheter vid behov där nämnden ansvarar för att det finns rutiner för att tydliggöra vem som ansvarar för vad. Trots detta beskrivs att insatser kan resultera i ett "Svarte-Petterspel" där man försöker få den andra aktören att stå för kostnader, vilket riskerar att förhindra effektiviteten i insatser (Socialstyrelsen 2009 s.18–19)

Skola och socialtjänst i Sverige följer en resursmässig stuprörsstruktur, vilket innebär att deras insatser och resurser hanteras isolerat inom varsin organisation. Detta medför att insatser från respektive myndighet sker parallellt med varandra, trots att många ungdomar har ett behov av insatser som inte följer organisatoriska ramar och strukturer (Westrup, Haraldsson & Ricketts 2019 s.8). Resurser beskrivs som både en utmaning i relation till sociala insatser och samverkan för utsatta ungdomar men också som en grundläggande förutsättning för att samverkan ska vara genomförbart i praktiken (Sundberg et. al s.16). Westrup et al (2019 s.20). resonerar emellertid kring huruvida resursfrågan i relation till samverkan mellan skola och socialtjänst handlar om att utöka resurserna, eller om det snarare handlar om att effektivisera dem. De beskriver att mål, så som att ta bättre vara på varandras yrkeskompetens, undvika dubbelarbete, tydlig kommunikation samt att jobba med tidiga insatser skulle kunna bidra till att vidare effektivisera det gemensamma arbetet som bedrivs med dem resurser som finns till hands för skola och socialtjänst.

2.2 Framgångsfaktorer

Vid de fall där samverkan beskrivs ha fungerat som allra bäst har ett antal nyckelfaktorer identifierats. Exempel på detta utgörs bland annat av hängivna professionella där det återfinns en tillit mellan samverkansparterna samt en kunskap och respekt inför varandras yrkesroller med tydligt etablerade gemensamma mål (Widmark, Sandahl, Piuva & Bergman 2011 s.4). Förmågan att dra nytta av varandra utan att vara beroende av den andre samverkansparten samt att ha tid och resurser till att kunna implementera och kontinuerligt prioritera en välfungerande interprofessionell samverkan beskrivs också som avgörande faktorer (Sundberg et al. 2024, s.14). Nedan presenteras vidare forskning om framgångsfaktorer för samverkan mellan skola och socialtjänst.

2.2.1 Gemensamma mål och förenliga perspektiv

Skolpersonal och socialarbetare uppvisar en övervägande samsyn gällande professionella perspektiv på barn som far illa. Bägge organisationer förknippar främst barn som far illa med ett individ- och organisationsperspektiv, snarare än ett strukturellt perspektiv. Denna samsyn indikerar enligt Germundssons studie att en grundläggande förutsättning för interprofessionell samverkan finns. Detta eftersom man har en gemensam syn på problematik och målbild, och att det således främst är en fråga om att möjliggöra ett närmande av professionerna för att på ett optimalt sätt kunna koordinera insatser och strategier (Germundsson 2011, s.143–144). Även i studien gjord av Ek et al. (2017 s.68) framkom det att det inte förelåg direkta intressekonflikter mellan organisationerna, utan att målbilden för individen som hjälps är ofta densamma. Konflikterna låg snarare i vägen dit då skola och socialtjänst i regel arbetar utifrån ett pedagogiskt, kontra socialt perspektiv.

2.2.2 Närmandegörande av organisationerna

För att möjliggöra ett målrationellt och mer friktionsfritt samverkansklimat mellan skola och socialtjänst förespråkas ett närmandegörande utav professionerna inom dessa organisationer med en gemensam kunskapsbas. För att implementera detta krävs att samverkande parter för en ständig dialog mellan varandra, för att hitta en samsyn gällande var varje professionsmässig gräns går och vilken profession som där tar vid. Detta gäller båda samverkan mellan skola och socialtjänst enskilt men även när andra samverkansparter, så som BUP involveras i samverkan mellan skola och socialtjänst. Genom att göra detta kan man minska risken att maktbalanser mellan olika organisationsperspektiv uppstår (Ek et al. 2017 s.73-74).

Att närmandegöra skola och socialtjänst som organisationer kan alltså ses som en av nycklarna till att nå samverkansmässig framgång i gemensamma ärenden. Ett mer konkret exempel på närmandegörande mellan skola och socialtjänst utgörs av en fallstudie från 2011. I denna studerade man skolpersonal och socialarbetares samverkan på en resursskola där bägge professioner arbetade under samma tak och således var tvungna att hitta fungerande samverkansformer. Detta skiljer sig från den vanliga formen av samverkan eftersom man i detta fall vid anställning accepterar att tvärprofessionell samverkan behöver ske på en daglig basis och det enda alternativet, rent krasst, är att säga upp sig. Bolin förklarar en del av samarbetsformen som mejslats fram mellan professionerna med hjälp utav Abbots modell för tydlig fördelning av kognitiv och praktisk jurisdiktion. Kognitiv jurisdiktion innebär att ansvara för innehållet i en aktivitet medan praktisk jurisdiktion innebär utförandet av den. Skolpersonal och socialarbetare ansvarar således för innehåll som deras ämnesspecifika kompetens lämpar sig för medan utförandet i många fall kan hanteras av bägge grupper. Denna fördelning tillåter professionerna att bibehålla och legitimerar sin professionella identitet, samtidigt som det ger utrymme för insyn och delaktighet i varandras moment (Bolin 2011 s.243–244) Socialarbetares professionsidentitet uttrycks vara kopplad till ett socialt behandlingsperspektiv med fokus på det socialkonstruktionistiska medan skolpersonals professionsidentitet till stor del knyts till det pedagogiska. Enkelt uttryckt kan man säga att socialarbetare samtalsbehandlar medan skolpersonal främjar lärande (Bolin 2011 s.248). Även elevhälsopersonal, vilka inte arbetar med undervisningsmomentet i sig, har ett uppdrag som huvudsakligen grundar sig i att främja elevers möjligheter till lärande och uppmuntra till skollust och pedagogisk utveckling (Kjellgren 2024 s.11). Det kan tyckas vara en banal förenkling av komplexa yrkesgruppers uppdrag men konsekvensen blir att man genom denna slags professionsuppdelning tydliggör varje professions roll- och ansvarsfördelning utifrån en samverkanskontext (Bolin 2011 s.249), något som forskning kring samverkan mellan skola och socialtjänst uttrycker som ett behov utan omedelbar lösning (Ek et al. 2017 s.71; IVO 2021, s.21–22; Sundberg et al. 2024 s.12–13; Dahlberg et al. 2022 s.11; Germundsson 2011 s.55).

3. Teoretisk förankring

I detta avsnitt presenteras de teorier vi kommer att använda oss av för att tolka och analysera vår insamlade empiri. Vi kommer först att beskriva Danermarks samverkansteori (Danermark & Kullberg 1999; Danermark 2000). Samverkansteori blir en fundamental teori för vår studie

i relation till att ge vår empiri gällande samverkan en vetenskaplig förankring, i kontrast till att endast vara en presentation utav personliga åsikter om samverkan. Följaktligen presenteras systemteorin (Öquist 2018; Michailakis & Schirmer 2017). Med hjälp av systemteorin kan vi åskådliggöra, analysera och förstå dem mekanismer som träder i kraft när delar av olika system, som exempelvis skola och socialtjänst, möts och bildar nya system.

3.1 Samverkansteori

Begreppet samverkan används i vårt arbete utifrån Danermarks definition. Danermark beskriver samverkan som något mer än att bara samarbeta. Samarbete mellan människor sker många gånger reflexmässigt utan att vi reflekterar över det. Att samverka innebär däremot att arbeta mot en gemensam målbild med tydligt definierad problembild och syfte, tillsammans med en avgränsad grupp av människor som ofta innehar annan utbildningsbakgrund och organisatorisk position samt är styrda utav andra regelsystem än en själv (Danermark 2000 s.15)

Danermark förklarar hur välfärdsstatens förändringar innebär att många arbetsuppgifter inom välfärden i dagsläget har lagts på kommunens arbetsuppgifter. I och med denna förändring så blir samverkan en arbetsmetod som inte längre kan väljas bort, utan blir en nödvändighet för att välfärdsstaten ska vara i fortsatt rullning. Detta eftersom att kommunaliseringen av välfärdsstaten medför en renodling utav verksamheter, vilket leder till att uppdrag som tidigare kunnat hanteras inom en och samma organisation nu kräver samverkan med andra aktörer för att fullgöra sina åtaganden (Danermark & Kullberg 1999 s.9–10). Samverkan över organisationsgränser är en komplex arbetsform där olika aktörers olika intressen kan krocka och i värsta fall skapa mer oreda än resultat. I många fall kan samverkan betraktas som en organisatorisk arbetsform men en viktig distinktion enligt Danermark är att samverkan i slutänden utförs av individer, vilket gör samverkan minst lika mycket till en individrelaterad fråga (Danermark & Kullberg 1999 s.13). Samverkansprojekt kan betraktas som ett antal parallella förändringsprocesser inom och mellan olika organisationer. Det beskrivs vidare hur dessa förändringsprocesser riskerar att individer inom organisationer tvingas korrigera eller ändra sina rutiner på ett sådant sätt som blir skadligt för både individ och organisation om det inte säkerställts att man har sin personal med sig i samverkansfrågan, vilket gör samverkan tämligen individkänsligt (Danermark & Kullberg 1999 s.161–162).

I samverkansteorin läggs stor vikt vid att samtliga parter har gemensamma utgångspunkter, referensramar och metoder. Detta kan realiserars genom att noggrant diskutera mål, principer och etiska förhållningssätt och på så sätt skapa en gemensam bild utav helheten, aktörer emellan (Danermark & Kullberg 1999 s.36). Detta förhållningssätt blir än mer relevant vid samverkan med skola i synnerhet eftersom Danermark beskriver att skolpersonal kan utgöra en anmärkningsvärt heterogen arbetsgrupp. Det leder till att mål, principer och ingångsvärden kan variera från fall till fall utifrån förutsättningar och utmaningar för den givna skolpersonalen vid samverkanstillfället. Exempelvis kan skolpersonal inneha olika expertiser där vissa är mer teoretiska och andra mer praktiska, vilket påverkar pedagogisk målgrupp och således vilka utmaningar man ställs inför till följd av detta (Danermark 2000 s.38–39). Samverkansteorin uttrycker även ett behov av att åskådliggöra maktperspektiv inom olika

samverkanskonstellationer. Maktperspektivet behöver synliggöras för att det inte ska existera underliggande föreställningar om vart makten mellan professioner ligger, eller alternativt att alla berörda professioner arbetar utifrån samma hierarkiska status (Danermark 2000 s.26).

Samverkan är ett mångfacetterat arbete som kräver tid och inte minst, tydliga direktiv för att integreras på ett sätt som gör att alla involverade gynnas utav samverkan. Det gemensamma arbetet kräver av sin natur att alla aktörer går samman gentemot ett gemensamt slutmål kopplat till den efterfrågade förändringsprocessen, något som historiskt sett ofta är lättare sagt än gjort (Danermark 2000 s.10). Danermark lyfter även vikten av att berörda samverkansaktörer även bekräftar skillnaderna mellan samverkande organisationer. Organisationer opererar ofta utifrån vitt skilda organisatoriska kulturer, språkbruk, regler och normer som behöver synliggöras och överbryggas för att kunna nå gemensam mark. Olika organisationer använder sig utav olika lagrum och kommer ifrån olika utbildningsbakgrunder, samt att de på en daglig basis befinner sig i helt olika kontexter för vilket det professionella mötet sker på. Samverkan över organisationsgränser är därför ett fenomen som kräver ständig diskussion och uppdatering av professionernas respektive ingångsvärden. I sin essens rör det sig om att olika individer i olika situationer försöker hitta gemensam mark att arbeta på tillsammans. Därför är det enligt samverkansteorin avgörande att ständigt reflektera och kommunicera kring vad som krävs för att ett kontinuerligt, effektivt arbete i relation till interprofessionell samverkan ska kunna säkerställas (Danermark 2000 s.43).

3.2 Systemteori

Systemteorin är historiskt sammankopplad med cybernetiken från 1940- och 50-talet men har sedan dess på grund av sin tvärvetenskapliga karaktär tagits i många olika riktningar utav flertalet forskare, inte minst inom humanvetenskaperna (Öquist 2018 s.25–26).

Bronfenbrenners ekologiska perspektiv på system samt när människa och omgivning möts som system (Bronfenbrenner 1979 s.3–4), är en utav grundpelarna inom systemteorin. Vi har i vårt arbete valt att ta fokus på Öquists syn utav den praktiska systemteorin för att få ett sammanfattande helhetsperspektiv på teorin, med en vidareutveckling utav teorin gällande systemiska perspektiv på sociala problem utav Michailakis och Schirmer.

Systemiskt tänkande, eller att se världen i olika system handlar om att se världen i helheter. Man identifierar olika aspekter med likartade grenar och därigenom skapar man system. Individer är och förblir unika men med en systemisk syn så betraktar man varje individ som en del av ett system där helheten i det givna systemet genomsyrar hur vi ser funktionen av världen. Öquist citerar Aristoteles för att konkretisera och begripliggöra innebörden utav systemteori: "helheten är större än summan av delarna" (Öquist 2018 s.7).

För att en gynnsam samverkan ska kunna implementeras är det viktigt att individer inom varje organisation får arbeta utifrån sina organisatoriska mål, samtidigt som det krävs en helhetssyn gällande hur man betraktar gemensamma ärenden (Öquist 2018 s.10). En del av systemteorin är att i varje helhet eller system så finner vi nivåer med olika hierarkisk status. Detta innebär i fallet gällande samverkan mellan skola och socialtjänst dels att eventuella

obalanser i makt mellan organisationerna eller deras perspektiv behöver vara tydliga och i viss mån även upprätthållas för att helheten ska fungera. Oavsett om det är en rektor, avdelningschef på socialtjänsten, eller beslutsfattande politiker som bedöms vara högst upp i den hierarkiska ordningen för system som bildas mellan skola och socialtjänst är det denne som kalibrerar förutsättningarna för resterande, lägre hierarkiskt positionerade komponenter i systemet (Öquist 2018 s.11–12).

För att samverkan ska kunna implementeras mellan verksamheter och system så krävs det att ledningen i varje aktörs organisation tar tydlig ställning för en god samverkan och förser sina anställda med rätt verktyg och förutsättningar för att det i praktiken ska vara en realistisk målsättning. I fall där samverkan sker över professionsgränser i en välfärdsstat på kommunal nivå krävs det, utöver ett tydligt ställningstagande från ledningshåll, också en politisk dragning mot begreppet samverkan för att samtliga organisationer ska få rimliga förutsättningar till att realisera och strukturera samverkan på ett adekvat sätt för samtliga involverade (Öquist 2018 s.27–28). Öquist beskriver även behovet utav konstanter i annars föränderliga, kaotiska processer (Öquist 2018 s.33), vilket olika samverkansformer i nya konstellationer kan vara. Konstanter innebär tydliga ritualer eller strukturer som samtliga närvarande är införstådda med, vilka agerar för att bringa ordning i processer som annars kan upplevas röriga, och möjliggör på så vis ett gemensamt arbete mot målet för dem berörda parterna (Öquist 2018 s.33–34).

Det sociala arbetets identitet kretsar kring studier av sociala problem, där målet kan beskrivas som att införskaffa och inneha så mycket relevant information som möjligt om sociala problem för att kunna handskas med dessa problem på lämpligast möjliga vis. Således finns det en grundtanke om att sociala problem är objektivt givna, med tillhörande objektiva lösningar på dessa problem. Systemteorins ansats i relation till sociala problem är att även om man över professionsgränser är överens om att exempelvis psykisk ohälsa bland unga är ett socialt problem, så kan det variera hur olika organisationer och instanser betraktar problemet till följd av organisationens värderingar och intressen (Michailakis & Schirmer 2017 s.137–138).

Överför man detta perspektiv på socialtjänst kontra skola så kan man med fördel betrakta dessa organisationer som system, som genom observationer tolkar sin omvärld till följd av organisationens historik och sätt att operera på. För att exemplifiera detta lyfts vetenskapen, och närmre bestämt att vetenskapen som system konstruerar världen som en samling forskningsobjekt (Michailakis & Schirmer 2017 s.137). Således skulle man kunna åskådliggöra skillnaden mellan skola och socialtjänst som system på så vis att skolan kan antas konstruera sin omvärld som en samling elever, medan socialtjänsten konstruerar sin omvärld som en samling sociala varelser. Det är i dessa konstruktioner och skillnader i perspektiv som det finns utrymme för meningsskiljaktigheter i tillvägagångssätt (Michailakis & Schirmer 2017 s.143–144). Vid systembildningar pratar man även om inkluderings- och exkluderingskriterier. För att arbeta på en skola är ett inkluderingskriterium exempelvis specifika utbildningar och likaså för socialtjänsten. När dessa två system möts kring en individ finns det däremot en risk att det uppstår förvirring gällande de nya kriterier som gäller för inkludering och exkludering vid detta tillfälle om detta inte är tydligt angivet (Michailakis

& Schirmer 2017 s.95–96). Ett uppfattat problem och tillhörande lösning, samt vem och när någon ska stå för denna lösning, kan alltså variera markant betraktat ur socialtjänstens perspektiv kontra skola när man betraktar samma fenomen. Systemteorin kan således användas i vår studie för att åskådliggöra och vetenskapligt förankra eventuella skillnader i perspektiv som återfinns mellan skola och socialtjänst när dessa perspektiv möts.

4. Metodavsnitt

I detta avsnitt presenteras tillvägagångssätt och överväganden vi använt oss av i relation till insamling av vår empiri, samt vilka följder detta får för våra metod- och resultatdelar. Avsnittet delas upp i följande teman; vetenskapligt perspektiv, metod för insamling av empiri, urval, tillvägagångssätt vid intervju tillfälle, analysmetod, etiska utgångspunkter samt metoddiskussion

4.1 Vetenskapligt perspektiv

Vi har valt en hermeneutisk utgångspunkt för vårt arbete. Hermeneutiken är användbar i syfte att bilda sig en djupare förståelse för det material man vill studera. En hermeneutisk ansats uppmuntrar forskaren att se bortom det faktiska material som respondenter presenterar och även analysera underliggande teman och kontexter som information förmedlas i (Alvesson & Sköldberg 2017 s.142). Eftersom vi kommer bearbeta material från två olika perspektiv, elevhälsopersonal kontra socialarbetare, med relativt få respondenter ifrån de båda perspektiven, så kommer vår förmåga att låta de olika perspektiv som presenteras få växelverka och mötas i vår analys av materialet vara avgörande för kvalitén på vår studie. Vi anser således att ett hermeneutiskt perspektiv är den vetenskapsfilosofiska utgångspunkt som bäst kommer att låta varsitt perspektiv få det utrymme som krävs. Detta kan uppnås genom att betrakta empirin som något bortom insamlade "fakta", och snarare som en del av ett fullständigt resultat (Alvesson & Sköldberg 2017 s.146).

För att åstadkomma detta krävs att vi ständigt för en dialog. Dels en intern dialog som individer mellan oss och det insamlade materialet där vi åskådliggör vår förförståelse och bakomliggande kunskaper i ämnet. Dels mellan varandra som utförare utav denna studie där gemensam dialog och reflektion är ett användbart verktyg när man jobbar med mjuka data så som nyanser och undertoner (Alvesson & Sköldberg 2017 s.147-148). Vi är väl medvetna om att vi förväntar oss att stöta på någon form av samarbetsvärigheter mellan instanserna och vi har en grundläggande förståelse vi vilken typ av problematik vi kan vänta oss att stöta på. Inte minst efter en närmre granskning utav tidigare forskningsmaterial. Därför är det avgörande för kvaliteten på vårt arbete att vi använder denna tidigare kunskap som en förståelseram vid framtagandet av intervjufrågor som låter oss vidareutveckla den förståelse vi har, samtidigt som vi ständigt behåller ett öppet, abduktivt förhållningssätt som tillåter vårt resultat att röra sig i nya, oväntade riktningar (Bryman 2018 s.478). Abduktivt tänkande handlar om att använda teori för att få en teoretisk förklaring på det empiriska materialet. Med detta så skapas en frihet där vi kan skapa våra egna slutsatser och nya teoretiska perspektiv på materialet (Bryman 2018 s.478–479), något som känns högst förenligt med vår hermeneutiska ansats.

4.2 Metod för insamling av empiri

Det metodval som gjorts i detta arbete var en kvalitativ intervjumetod med semistrukturerade intervjuer. Anledningen till att vi valde en kvalitativ ansats var för att syftet med vårt arbete var att undersöka just upplevelser av utmaningar, framgångsfaktorer och konsekvenser från socialtjänstpersonal och elevhälsopersonal. Den valda metoden ska vara ett hjälpmedel snarare än en lösning på problemet då metoden hjälper oss i processen att finna de faktiska upplevelser som informanterna innehar (Ahrne & Svensson 2022 s.25). Med andra ord var målet att samla in upplevelser för att i ett senare skede ta fram ett resultat med hjälp av tidigare forskning, teori och analys, snarare än att se empirin som självständig fakta. Eftersom samverkan kan ses som ett arbetssätt där individuella, subjektiva upplevelser har den huvudsakliga påverkan på det vi undersöker så blir det relevant för oss att fokusera på vad individernas upplevelser av fenomenet är, snarare än ett fokus på att inhämta objektiva fakta för oss att presentera (Ahrne & Svensson 2022 s.11). Den fördel som en kvalitativ studie kan ge som den kvantitativa motsatsen inte har samma möjlighet till, är möjligheten till att ställa mer djupgående frågor där informanterna kan ge mer detaljerade, uttömmande svar. Valet av semistrukturerade intervjuer tillåter oss även att täcka upp eventuella luckor, eller vidare utforska svar som är särskilt intressanta för vårt svar genom att ställa uppföljande frågor (Bryman 2018 s.561–562).

I processen att välja mellan olika intervjumetoder så vägde vi för och nackdelar med alla metoder. En strukturerad intervjuguide vände vi oss emot. Detta eftersom vår upplevelse var att det skulle begränsa både vår, och respondenternas frihet till att få fram organiska och uttömmande svar utifrån att strukturerade intervjuer lämpar sig bättre för studier där empirin är att betrakta som objektiv fakta (Bryman 2018 s.257–258). En ostrukturerad intervjuguide var inte heller att föredra eftersom vi vill bibehålla en teoretisk ram och försäkra oss om att empirin höll sig till ämnet vi ville undersöka. Således valde vi en semistrukturerad intervju med syfte att få till en stabil grund och tydlig inramning, samtidigt som vi bibehåller en hög spännvidd som tillåter individuella infallsvinklar och perspektiv som vi inte lyckats redogöra för i vår intervjuguide. Negativa aspekter med en semistrukturerad intervju kan vara att frågorna skiljer sig alltför mycket mellan de olika intervjutillfällena och därför är det av stor vikt att vi som genomförare håller en strukturerad linje med ett fåtal varierande frågor (Bryman 2018 s.565).

4.3 Urval

I en kvalitativ ansats är ett grundläggande kriterium att hitta deltagare som har kompetens i ämnet. De upplevelser som är aktuella för syftet är upplevelser från socialarbetare och elevhälsopersonal som i någon utsträckning arbetar med samverkan mellan skola och socialtjänst. I själva processen att hitta personer som kunde vara delaktiga i vår studie så valde vi tillvägagångssättet snöbollsurval. Snöbollsurval innebär att man väljer ut ett fåtal relevanta personer för studiens syfte, som sen kan bidra med att försätta en i kontakt med fler personer att intervjua, vilket är ett effektivt sätt att hitta intervjupersoner på om man söker

intervjupersoner inom ett specifikt område (Bryman 2018 s.504). Eftersom vi använde ett snöbollsurval genom våra VFU-platser så behövde vi sätta gränser för vilka som skulle intervjuas. En viktig aspekt med att använda vårt nätverk av personer var att hitta informanter som vi inte kände sen tidigare. Urvalsprocessen gick således till på så vis att vi skickade ut mail till våra två VFU-handledare för att undersöka om de kunde försätta oss i kontakt med relevanta yrkesverksamma som kunde tänka sig att ställa upp på en intervju. Genom personerna som vi kom i kontakt med på detta vis kunde vi sen utöka vårt sökande efter fler potentiella intervjupersoner genom att fråga dem om nya potentiella informanter, tills vi uppnått fyra stycken från vardera organisation. Intervjupersonerna vi till slut landade i som arbetar för socialtjänsten har sina säten i två olika kommuner och består utav två socialsekreterare som arbetar på barn och ungdomsenheten, en samordnare för samverkan skola, socialtjänst, polis och fritid, samt en verksamhetsledare för stöd och boendeenheten med ansvar riktat mot HVB-hem. Dessa arbetsroller är lämpliga för vår studie då de behöver ha kontakt med skola och regelbundet samverka med skolpersonal i många olika ärenden. Elevhälsopersonalen består utav tre kuratorer och en socialpedagog vilka är fördelade på tre olika kommunala skolor. Även dessa yrkesroller besitter ofta erfarenhet av samverkan med socialtjänst, och gjorde så även i detta fall. Totalt var alltså vårt urval på åtta personer där hälften var socialarbetare och hälften elevhälsopersonal. För att få en tydlig bild av vilken yrkesroll som uttrycker vad, samtidigt som vi värnar om informanternas anonymitet så kommer vi framöver att benämna dem som följande:

Socialsekreterare 1 = Socialarbetare 1

Socialsekreterare 2 = Socialarbetare 2

SSPF-samordnare = Socialarbetare 3

Verksamhetsledare stöd och boendeenheten = Socialarbetare 4

Kurator 1 = Elevhälsopersonal 1

Kurator 2 = Elevhälsopersonal 2

Kurator 3 = Elevhälsopersonal 3

Socialpedagog = Elevhälsopersonal 4

4.4 Tillvägagångssätt vid intervjutillfälle

Vid intervjutillfällena närvarade vi båda två vid samtliga tillfällen. Totalt utfördes sju intervjuer varav sex intervjuer utfördes på plats, medan en utfördes via telefon på grund av sjukdom. Enligt Bryman (2018 s.582–583) är skillnaderna mellan telefonintervjuer och direkta intervjuer ringa, men direktintervjuer tenderar att bli längre. Det finns inga starka slutsatser till att telefonintervjuer blir sämre i datan som samlas in utan de bör betraktas som likvärdiga. I vår studie visade sig telefonintervjun inte blir kortare än de direkta intervjuerna då den blev vår längsta intervju. Intervjuerna varierade i tid där den längsta varade i 65 minuter medan den kortaste tog strax över en halvtimme, med en relativt jämn fördelning av de andra intervjuerna mellan dem två ytterligheterna. Detta grundade sig mest troligt på personlighet och erfarenhet hos informanterna då våra uppföljningsfrågor inte varierade

nämnvärt i kvantitet mellan intervjuerna. En av intervjuerna utfördes med två deltagare samtidigt, vilket kan resultera i skiftande resultat. För att få en så lyckad gruppintervju som möjligt krävs det att båda parter får samma möjligheter och liknande utrymme till att svara på frågorna. Kan man få konversationen att flöda mellan båda parter så kan detta styrka intervjun genom att skapa mer innehåll. Nackdelen beskrivs som det motsatta, det vill säga att konversationsflödet i stället haltar. Det kan även leda till en informationssvikt där bara den ena parten är delaktig (Bryman 2018 s.627–629). Upplevelsen gällande utförandet av gruppintervjun var att den gav ett positivt utfall, då den utfördes som en gruppintervju på begäran utav respondenterna, dels utifrån tidseffektivitet, dels utifrån att de kände varandra. Detta ledde till ett fritt flödande samtalsklimat, vilket främjade mängden insamlad empiri.

De första minuterna av ett intervjutillfälle är avgörande för kvalitén på en intervju, eftersom det sätter tonen för resten av intervjun och förmedlar vilken känsla som respondenten besvarar frågorna med (Brinkmann & Kvale 2015 s.154). Således hade vi förberett en checklista som innefattade en presentation av oss och studien samt dess forskningsetiska principer, och inhämtande utav godkännande för inspelning. Under själva utförandet av intervjun utgick vi ifrån en intervjuguide vi utformat som bestod utav fyra teman; Allmänna frågor kring profession och samverkan, utmaningar för samverkan, framgångsfaktorer för samverkan, samt konsekvenser av samverkan. Under varje tema fanns förberedda frågor som vi kunde använda oss av för att hålla intervjun flytande. Det första temat berörde mer ytliga, lättbesvarade frågor som snarare fanns med för att få i gång respondenten och skapa ett avslappnat intervjuklimat, medan de tre följande teman ställde mer djupgående frågor som var av större relevans för studiens syfte. Vi ställde även följdfrågor för att få ett bredare spann av uttömmande svar när så krävdes, samt upprepade och klargjorde vissa utav svaren eftersom det underlättar kodningsprocessen längre fram (Brinkmann & Kvale 2015 s.157). Vi bibehöll ett flexibelt förhållningssätt under intervjuerna i relation till att samla upp, förtydliga samt följdfrågor till informanterna och även till det praktiska så som pausning av inspelning vid behov vilket underlättar processen (Bryman 2018 s.581–582). Detta gjorde att vi upplevde intervjufasen av vårt arbete som effektiv och smärtfri.

4.5 Analysmetod

För att analysera den insamlade empirin så använde vi oss utav tematisk analys, vilket är en av de vanligaste analysmetoderna för en kvalitativ studie. Vid denna metod behöver man utforma teman, vilka är konstruerade efter forskarens identifikationer i den insamlade datan och är därför kopplat till vad som forskningen vill undersöka. Innan teman kan konstrueras krävs det att man identifierar koder i det transkriberade materialet. Dessa koder samlas i sin tur in i för att identifiera övergripande teman i empirin. (Bryman 2018 s.702).

Rent praktiskt utformade vi sju dokument som vi båda hade tillgång till, ett dokument för varje transkribering. En viktig aspekt vid framtagningen av koder och teman är att bibehålla syfte och frågeställningar i åtanke (Willig 2021 s.65–67). Således är samtliga teman kopplade till utmaningar, framgångsfaktorer och/eller konsekvenser kopplat till samverkan mellan skola och socialtjänst. I vår tematiska analys så började vi med att markera allt som vi initialt

uppfattade kunde vara av värde i transkriberingarna och kodade styckena med ord som representerade det som var sagt i det stycket. I enlighet med Brymans (2018 s.700) anvisningar var vår utgångspunkt vid detta tillfälle att hellre ha för många koder och sen skala bort efter hand, i kontrast till att råka missa något av värde utifrån att man kodat konservativt. Efter att koderna var identifierade så började vi värdera och rangordna koderna, för genom denna process etablera teman som sedan fann sin plats i vår uppsats (Bryman 2018 s.707–708). Under loppet av transkribering och kodning bearbetade vi båda materialet många gånger vilket tillät oss att skapa en djupare förståelse för materialet och på så vis utforma teman som genomsyrade vårt arbete. De teman och underteman vi valde blev till slut syn på samverkan, det professionella mötet, organisatoriska förutsättningar och konsekvenser.

4.6 Etiska utgångspunkter

Ett kritiskt moment i att utföra en studie är att följa de etiska utgångspunkter som finns för forskning. Genom att göra det så undviker man att respondenterna far illa, samt lägger grunden till att vårt insamlade material blir användbart. De fyra centrala etiska utgångspunkterna inom forskning är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Bryman 2018 s.170–172).

Informationskravet behandlar att informanterna som deltar i intervjuerna ska få information kring vad syftet med studien är samt hur lång tid som intervjun är beräknad att ta. Utförarna utav intervjun ska även informera om att medverkan är frivillig och att deltagarna har rätt till att avbryta sin medverkan när som helst, utan att behöva uppge skäl till detta (Bryman 2018 s.170). Detta informerade vi samtliga deltagare om vid initialt visat intresse för att delta i vår studie genom utskick av missivbrev (se bilaga ett). Vi verifierade att samtliga deltagare tagit del av denna information vid insamling av underskrift av samtyckesblankett (se bilaga två).

Eftersom studien sker helt frivilligt från deltagarnas sida och ska uppfylla samtyckeskravet så krävs det också att ha bevis på samtycke från urvalet, vi skrev därför ut ett samtyckesformulär där samtliga deltagare fick skriva under varsin samtyckesblankett (Bryman 2018 s.175).

I mötet med och i planeringen med deltagarna så samlade vi in deltagares namn och andra uppgifter så som yrkesroll och arbetsplats. Vi förvarade personuppgifterna där ingen annan kunde ta del av dem på vår personliga dator i en gömd mapp. Genom att göra detta har vi även tagit hänsyn till konfidentialitetskravet, vilket innebär att säkerställa deltagares anonymitet samt säker förvaring av materialet (Vetenskapsrådet 2017 s.41). Vi har även tagit hänsyn till nyttjandekravet, vilket innebär att insamlade uppgifter endast får användas till vårt arbete och inget annat (Bryman 2017 s.171).

Utifrån de forskningsetiska principerna så är vår studie inte att betrakta som etiskt känslig enligt de etiska riktlinjer som nämns av Bryman. Detta utifrån att det inte finns anledning att tro att någon kan komma lida skada av sin medverkan. Vår studie ämnar endast undersöka arbetsmässiga förhållanden, vilket vi varit transparenta med från första kontakt med deltagare. Våra frågor berör subjektiva upplevelser utav regelbundna arbetsprocesser i relation till samverkan, vilket således gör det ytterst osannolikt att frågorna skulle beröra traumatiska händelser eller inkräkta på deltagares privatliv (Bryman 2018 s.170–171).

4.7 Metoddiskussion

I en studie är det viktigt att fundera över potentiella styrkor och svagheter som ett arbete kan ha. Ett par av de viktigaste stegen vid kvalitativa undersökningar beskrivs som val av relevanta undersökningspersoner och platser samt insamling av relevanta data (Bryman 2018 s.459). Vår upplevelse är att vi lyckades med detta genom att dels skapa oss en förförståelse för ämnet genom tidigare forskning, vilket tillät oss att ställa öppna frågor som ämnade att bygga vidare på vår förförståelse. Vi var även noggranna med att söka oss till yrkesroller som vi tagit reda på var relevanta för vår undersökning och prioriterade deltagare med erfarenhet på området. Således kunde vi, med hjälp av vår förförståelse, ringa in vilka frågor vi ville undersöka samtidigt som vi lät de erfarna, yrkesverksamma leda oss framåt i vårt arbete med sin insyn och erfarenhet. Genom denna process samt att vi bibehållit våra frågeställningar någorlunda intakta under arbetets gång har vi försökt förhålla oss till den kritik som ofta riktas mot subjektiviteten i kvalitativ forskning (Bryman 2017 s.484). Vid det praktiska utförandet av intervjuerna ville vi största möjliga utsträckning ha samtliga intervjuer på plats för att få till en liknande miljö att utföra intervjuerna i och på så sätt lättare kunna ställa följdfrågor på det som sagts. Eftersom vi höll samtliga intervjuer på informanternas arbetsplats, bortsett från intervjun som tog plats via telefon, så hade vi begränsad makt över i vilken miljö som intervjuerna hölls. En intervju hölls utomhus och upptog således ljudet av en fläkt under delar av intervjun, vilket är något vi möjligtvis kunde ha förebyggt genom att säkerställa intervjumiljön utifrån Brymans råd (2017 s.566). Lyckligtvis var inte inspelningen såpass skadad att den inte var möjlig att transkribera. Bortsett från detta förhållandevis lilla misstag upplevde vi intervjufasen som en smärtfri och givande process i vårt arbete.

Tillförlitligheten gällande de resultat vår studie sedan kommit fram till kan bedömas utifrån fyra olika kriterier. Trovärdighet, vilken påverkas utav huruvida man säkerställt att man följt de regler som finns samt att återkoppla till informanterna för att bekräfta att vi gjort deras skildring utav deras sociala verklighet rättvisa (Bryman 2017 s.467). Som tidigare nämnts har vi tagit hänsyn till de riktlinjer som finns gällande kvalitativ forskning, och vi kommer även att återkoppla till våra informanter när den färdiga studien finns att läsa. Vi har, i den mån det är möjligt, även försökt ta hänsyn till att säkerställa att informanterna representeras så som de önskar i vårt arbete genom att kontinuerligt samla upp och verifiera den presenterade empirin genom att fråga om vi uppfattat det som sagts på rätt sätt. Överförbarhet inom kvalitativ forskning beskrivs som att fokusera på djup, snarare än bredd. Eftersom kvalitativa studier ofta ämnar belysa unika områden gör man som kvalitativ forskare sina resultat som mest rättvisa, ur ett överförbarhetsperspektiv, genom att ge ingående, fylliga beskrivningar. Genom att göra detta förser man eventuella granskare av materialet med så goda verktyg som möjligt vad gäller att göra egna bedömningar gällande huruvida våra resultat går att applicera i en annan kontext (Bryman 2017 s.468). Vi har försökt förhålla oss till detta genom att ge täta beskrivningar med många citat från våra informanter, i den omfattning att vi i slutskedet tvingats gå tillbaka och skala bort citat för att arbetet skall rymmas inom de parametrar som angivits. Nästa kriterium är studiens pålitlighet, vilket innebär att fullständigt redogöra för de processer som arbetet genomgått (Bryman 2017 s.468-469). Vi har förhållit oss till detta genom att på ett så transparent sätt som möjligt redogöra för våra upplevelser, tankar och

arbetsprocesser i form av redogörelser i vår metod-del såväl som bifogande av missivbrev, samtyckesblankett och intervjuguide. Genom detta vill vi ge eventuella läsare så goda chanser som möjligt till att förstå vår arbetsprocess och således granska vårt arbete utifrån ett så verklighetstroget perspektiv som möjligt. Det sista kriteriet är möjlighet att styrka och konfirmera. Detta innebär en medvetenhet från forskaren gällande omöjligheten att uppnå fullständig, resultatmässig objektivitet vid undersökningar av subjektiva uppfattningar om samhällliga fenomen. Utifrån detta försöker man säkerställa att man agerat i god tro genom att låta resultaten vandra i den riktning de ter sig, snarare än att försöka påverka resultaten utifrån förutfattade meningar (Bryman 2017 s.470). Även detta kriterium har vi tagit hänsyn till genom redogörelse utav vår förförståelse samt eftersträvan av fullständig transparens genom arbetsprocessen. Vi har prioriterat att diskutera de resultatmässiga tolkningar vi gjort och på så vis så har vi lagt stort fokus på att det är individernas upplevelser som genomsyrar arbetet.

5. Resultat och analys

Här presenteras vår insamlade empiri, samt tillhörande analys utav empirin. Resultat och analys är uppdelat i följande huvudteman; Syn på samverkan, Det professionella mötet, Organisatoriska förutsättningar, samt Konsekvenser. Samtliga teman är framtagna i syfte att presentera empirin med följande resultat på ett lättbegripligt och överskådligt vis. “5.1 Syn på samverkan” är utformat för att skapa en grundläggande förståelse vad gäller ingångsvärden för samverkan mellan professionerna. Riktningen för resten av uppsatsen hade tagit en avsevärd ändring om flera av informanterna exempelvis återgav en upplevelse av samverkan som fruktlös och onödig, i jämförelse med om man etablerar samverkan som ett eftersträvansvärt mål för alla involverade parter. I temat “5.2 Det professionella mötet” presenteras olika aspekter på samverkansformer mellan organisationerna samt mötet mellan individer inom dessa organisationer. I “5.3 Organisatoriska förutsättningar” presenteras empiri och analyser i relation till resurser och sekretess. I sista temat “5.4 konsekvenser” resoneras kring de upplevelser av samverkan som informanterna har presenterat och närmre bestämt vilka sätt det kan ta sig uttryck på för individ och professionell när samverkan brister, kontra fungerar.

5.1 Syn på samverkan

Under detta tema presenteras respektive professions syn på samverkan med professionella ifrån den andra organisationen. Samtliga informanter visade en positiv syn på samverkan där man upplever att man kan använda sig av varandras professioner för att gemensamt täcka upp och tillgodose behov hos barnet eller ungdomen man arbetar med. Samverkan beskrivs som ett viktigt medel för att få ett holistiskt perspektiv på individen, där målet är att kunna använda sig av varandras olika expertiser för att optimera hjälpen.

Socialarbetare 2: “Målet är ju att täcka upp alla delar. Vi jobbar mer på hemmaplan, vi jobbar med föräldrarna, vi jobbar med barnet, måendet, vi jobbar med den här strukturen man kan bygga upp utanför skolan för att det också ska fungera i skolan. Sen har ju skolan ett ansvar att täcka upp och lösa de situationer som uppstår i skolan. Så att när man jobbar tillsammans försöker man ju täcka hela spektrumet där barnet befinner sig.”

Elevhälsopersonal 4: "Det bästa för eleven är om man kan ge det bästa ifrån bägge hållen. Att man inte bara tröskar runt i samma utan man tänker brett."

Både elevhälsopersonal och socialarbetare uttrycker alltså liknande målbild och syfte gällande samverkan mellan organisationerna i form utav kompletterande insatser som ska leda till en bättre helhet för individen. Samsyn gällande syfte och målbild beskrivs som ett grundläggande rekvisit för att olika samverkansparter ska ha möjlighet att nå gemensam framgång i ärenden (Danermark 2000 s.15). Båda parter uttrycker ett behov av att arbeta med samverkan för ungdomens eller elevens bästa och de har en grundläggande inställning som innefattar att samverkan mellan de båda organisationerna bör äga rum. Att ha de individuella yrkesverksamma med sig i samverkansfrågan beskrivs som centralt för att samverkan ska kunna bedrivas på ett sätt som är gynnsamt för individ, såväl som organisation och professionella (Danermark & Kullberg 1999 s.161–162).

Utöver det holistiska, heltäckande perspektivet så beskrivs att det pedagogiska kan, och i vissa fall bör vara sekundärt till det sociala perspektivet vid samverkan med socialtjänst eftersom att nå pedagogiska mål ofta blir en följd av att man förhöjt en individs mående i sin helhet. Med andra ord menar flera av informanterna att det finns en naturlig knutpunkt där de sociala och de pedagogiska målen möts och kan gynna varandra.

Elevhälsopersonal 1: "Det finns ett så fint ord; gynnsam utveckling. Mår man så väl som möjligt och har stöd på olika sätt så kan man tillgodogöra till exempel skola eller man kan tillgodogöra ett socialt liv(...) Alla delar påverkas ju av varandra."

Socialarbetare 3: "Tänker man socialtjänst vid en utredning så är ju skolan en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att det ska gå bra för ett barn och någonstans är det ju det som är det primära målet för alla barn, att ha en positiv skolgång och få fullständiga betyg och vara inkluderad."

Genom detta så påvisas en kompatibilitet och synergi mellan respektive organisatoriska mål, där både socialarbetare och elevhälsopersonal beskriver att en individs sociala omständigheter många gånger har en direkt påverkan på individens lärande och resultat. Den potentiella gemensamma gynnsamhet som informanter ifrån bägge organisationer beskriver gällande att ta sig an problem på ett samspelt och samstämigt sätt gör att det inte föreligger några hinder för att bedriva samverkan mellan organisationerna ur ett systemiskt perspektiv rent förutsättningsmässigt. Detta eftersom en grundläggande förutsättning för att samverkan ska upplevas som eftersträvansvärd är att samtliga involverade parter upplever ett ömsesidigt utbyte utifrån det gemensamma arbetet som bedrivs (Michailakis & Schirmer 2017 s.143). Informanternas övervägande positiva inställning till att samverkan med den andra organisationen behöver bedrivas går även i linje med den tidigare forskning som presenterats, som påvisar att det inte föreligger intressekonflikter mellan organisationerna i form av motsatta inställningar där bara den ena parten, alternativt ingen av parterna vill samverka med varandra. Utmaningen beskrivs i tidigare forskning snarare återfinnas vid den praktiska tillämpningen utav samverkan (Germundsson 2011 s.128–129; Ek et al. 2017 s.72–73).

5.2 Det professionella mötet

Under detta tema presenteras underteman, vilka innefattar arenor där samverkan mellan professionerna kan bedrivas samt professionellas upplevelser av roll- och ansvarsfördelning mellan olika professioner på dessa arenor. Följaktligen presenterar vi under samma tema även upplevelser utav hur olika organisationer och individer man samverkar med i dessa processer kan påverka samverkansprocessen. Detta val har vi gjort för att skapa en grundläggande förståelse för samverkansprocessen genom att presentera vilka former samverkan kan ske under, hur man uppfattar förväntningar som råder på varandra såväl som på en själv vid dessa tillfällen samt hur olika professionella som närvarar kan påverka samverkansutövandet på olika sätt. I samband med detta analyseras och jämförs empirin för att åskådliggöra upplevda framgångsfaktorer och utmaningar gällande samverkan.

5.2.1 Samverkansformer

Något som lyfts som en framgångsfaktor från informanterna i bägge organisationer är de olika samverkansformer som tagits fram för samverkan mellan skola och socialtjänsten. Inte minst i relation till att främja informationsutbyte, klargöra roll- och ansvarsfördelning samt närmandegöra professionerna. En samverkansform som uppskattas av bägge aktörer är SSPF (Skola, socialtjänst, polis och fritid). Denna samverkansform lyfts av ett flertal anledningar, såsom att det finns en uttalad person som leder samverkan vid den här formen av samverkan.

Socialarbetare 3: “Det är väl därför SSPF är så framgångsrikt, för att det finns uttalat att det ska vara en person som leder den samverkan”

Andra anledningar beskrivs som ett sätt att sprida kunskap till andra myndigheter, att fånga upp elever samt att professionerna får en ökad insyn i varandras verksamheter.

Elevhälsopersonal 3: “De framgångsfaktorerna är ju de här lite mer övergripande generella samverkansformerna skulle jag säga. SSPF. Just det är ett väldigt bra samarbetsforum för att sprida generell kunskap och för att fånga upp elever och för att ha ganska bra koll på koll på våra verksamheter helt enkelt. Det är mer på en verksamhetsnivå än på individnivå. Ja, det är nog det som är ett bra sätt att samverka på “

Det framgår av citaten att en stor del av det som gör SSPF framgångsrikt är strukturen, alltså att möten har en tydlig ledarstruktur såväl som ett forum där både elevhälsopersonal såväl som socialarbetare får fram sin talan. Paralleller går utöver detta att dra till Bolins studie, samt hennes slutsatser gällande kognitiv och praktisk juridik (2011 s.243–244), vilket i sin tur möjliggjorde en tydligare roll- och ansvarsfördelning mellan skolpersonal och socialarbetare (Bolin 2011 s.248–249). Empirin i vår studie indikerar, liksom Bolin, att desto tätare samverkan organisationerna har, desto fler framgångsrika samverkansmetoder kommer att mejslas fram allt eftersom det utkristalliseras vilket ansvar som ligger på vilken profession utifrån den yrkesspecifika kompetensen samt att förståelsen för den motsatta yrkesrollen ökar. SSPF i synnerhet beskrivs även som ett framgångsrikt samverkansforum utifrån att dessa möten och detta forum har en specifik samordnare som ansvarar för mötet. Enligt

systemteorin är det fördelaktigt att utse en tydlig ansvarshavande figur när två eller fler system möts för att bilda ett nytt system (Öquist 2018 s.11). Även om SSPF-samordnaren inte innehar en officiell, hierarkiskt överordnad position i relation till mötets övriga närvarande som sådan så bidrar samordnaren i detta fall till att axla en ansvarstagande roll och därmed agera hierarkiskt överordnad i mötet eftersom denne kalibrerar förutsättningarna i det givna systemet. På så vis bidrar denne till att tydliggöra och upprätthålla gränserna inom det nya systemet, i detta fall SSPF, så att helhetsperspektivet bibehålls (Öquist 2018 s.11–12) samt utgör en konstant som resten utav systemet kan förlita sig på (Öquist 2018 s.33). Sammanfattningsvis är det alltså viktigt att ha en tillförordnad person som man kan vända sig till för att få tydliga svar på vad som gäller och vem som ska göra vad när man samverkar med personer inom olika organisationer.

Utöver SSPF så berättade även informanterna om SIP-möten. Denna modell beskrevs som en strukturerad mötesform som försåg alla närvarande med en möjlighet att få säga sitt. Detta återspeglas tydligt i vad en socialarbetare hade att säga. *Socialarbetare 4: "Det kan ju absolut bero på forum men i en SIP absolut, för den är ju väldigt strukturerad och man får möjlighet att uttrycka sig. Varje profession får möjlighet att uttrycka sig."*

SIP och SSPF beskrivs i stort som positiva samverkansformer av informanterna medan tidigare forskning påpekar att samordningen mellan myndigheter behöver förbättras, där SIP benämns som ett forum med utvecklingspotential (IVO 2021 s.13; Ek et al. 2017 s.72; Matscheck et al. 2019 s.66–68). I en analys av empirin gällande samverkansformer så ser vi att informanterna beskriver att både SIP och SSPF är effektiva samverkansformer eftersom de möjliggör ett konkret närmande utav professionerna. I dessa samverkansformer så berättar informanterna om att strukturen gör att samtliga professioner får fram sin röst och bidrar till att tydliggöra ansvarsfördelningen. Dessa utsagor ifrån våra informanter är nästan ett exakt återgivande utav dem kriterier som Danermark presenterar i relation till en välfungerande samverkan över professionsgränser, nämligen en klar kommunikation med ett tydliggörande utav gemensamma referensramar, mål och förhållningssätt (Danermark & Kullberg 1999 s.36). Anmärkningsvärt här blir diskrepansen mellan informanternas positiva syn på samverkansformaten i kontrast till den förutnämnda tidigare forskningens resultat, vilket resoneras vidare kring i resultatdiskussionen.

Utöver de konkreta samverkansformat som existerar så ser många av informanterna att det som benämns som "den lilla samverkan" är något som gör stor skillnad. Att man lär känna personer från den andra organisationen och man gör sig lättillgänglig men också att man själv aktivt initierar kontakter med dem. *Socialarbetare 2* berättar hur man kan jobba med den lilla samverkan.

Socialarbetare 2: "Någonstans tänker jag att det viktigaste är den här öppenheten. Nu kan jag ju bara prata för mig själv, men har jag en ungdom där det är lite stökigt så ser jag till att det blir familjärt att höra av sig till mig från skolan, så att vi kan ha den där nära kontakten, alltså dem eleverna där det rör sig mycket kring skolan och där man behöver hålla mycket koll, där ser jag till så vi alla vet vilka vi är. Det ska vara enkelt att alla har mitt nummer och/eller min mail så att det är enklare för dem att höra av sig så man tar bort

eventuella hinder. Att även om vi är två olika så jobbar vi mot gemensamma mål.”

Ser man till ovanstående citat så visar empirin på den vikt som läggs vid den lilla samverkan, vilket innefattar saker som att man ska ha varandras telefonnummer och inte vara rädd för att ha och uppmuntra tät kontakt och ett öppet klimat med aktörer från andra organisationer. Vi ser alltså att individuellt engagemang och individuella strategier är utslagsgivande faktorer i samverkansarbetet från båda aktörernas sidor, vilket går i linje med resultat från (Sundberg et al. 2024 s.14; Widmark et al. 2011 s.6). Det våra informanter beskriver om att *“bara ha varandras telefonnummer”* är alltså en viktig del för att samverkan ska möjliggöras och effektiviseras utanför dem givna forum såsom SSPF- och SIP-möten. Även detta agerar som ett närmandegörande av professioner där man har möjlighet att inhämta information, klargöra och förtydliga, vilket som tidigare nämnts uppmuntras av Danermark och Kullberg (1999 s.36) i relation till samverkan. Det essentiella i vår analys blir att synliggöra gränsdragningen mellan att uppmuntra samverkan i det lilla i syfte att täcka upp och överbrygga gap, samtidigt som organisationer bör skapa samverkansformer som inte förlitar sig i för hög utsträckning på individuella insatser för att vara effektiva.

5.2.2 Yrkesroller och ansvarsfördelning

Yrkesroller och ansvarsfördelning utgör en stor del utav vår insamlade empiri. Informanter ifrån båda organisationerna beskriver en upplevd brist på förståelse ifrån yrkesverksamma i den andra organisationen i relation till vilka möjligheter man har utifrån den egna yrkesrollen. Detta uttrycker både informanter från socialtjänsten och elevhälsan. Socialarbetare 3 uttrycker följande. *Socialarbetare 3: “En utmaning är att man inte förstår varandra och att man ska göra sitt, tar ni ert ansvar så tar vi vårt. Men vad är det ansvaret och vart går gränsen?”*

Våra informanter beskriver alltså en tydlig ansvarsfördelning, ett klargörande utav yrkesroller samt rimliga förväntningar på professionen man samverkar med som en avgörande faktor i samverkan mellan skola och socialtjänst. Utifrån dessa citat går det att konstatera att det finns en efterfrågan på samsyn där man klargör varje aktörs ansvarsområde och befogenheter i förhållande till gemensamma ärenden. Ur ett systemiskt perspektiv så handlar det om att skapa en samsyn mellan systemen skola och socialtjänst gällande villkors- och-orsaksförhållanden. Alltså vad som utgör problemet, vad som berörs av problemet samt krav på problemlösningar som formulerar vem som bär ansvaret för att lösa vad i det givna systemet (Michailakis & Schirmer s.145–146). Även från en samverkansteoretisk ansats så är struktur, villkor och maktbalans mellan involverade parter grundläggande kriterier för att få till en välfungerande samverkan (Danermark 2000 s.41). Med andra ord är det tydlighet gällande ingångsvärden, förutsättningar och problembild som både efterfrågas av informanterna samt betonas av litteraturen. En informant från elevhälsopersonalen menar att ett sätt att koordinera arbetsinsatser utifrån yrkesroller och ansvarsfördelning är att rikta fokus mot det gemensamma handlingsutrymmet.

Elevhälsopersonal 3: “Var finns utrymmet att agera? Var finns vårt handlingsutrymme gemensamt? Vad kan vi göra? Och hur i så fall skulle vi kunna göra det? Och vilka är villiga att testa det?”

Handlingsutrymme, och i förlängningen även ansvarsfördelning mellan individer ur olika organisationer är delar som bör vara tydliggjorda vid en tät samverkan. Själva syftet med samverkanskonstellationer är ett närmandegörande utav dem berörda parterna för att nå ett gemensamt mål (Danermark & Kullberg 1999 s.36). Att oklarheter gällande vad man kan förvänta sig av varandras professioner fortfarande präglar samverkan mellan skola och socialtjänst kan då betyda att samverkan antingen inte är implementerad i full utsträckning, eller att samverkanstillfällena som finns inte utnyttjas till sin fulla potential. I ärenden där elevhälsopersonal och socialarbetare behöver hjälpas åt för att ungdomar ska få det stöd de är berättigade till så behöver bägge aktörer vara medvetna om sin egen roll samt motpartens roll i det givna ärendet. I ett systemiskt perspektiv så betyder detta att system endast fungerar om de individuella kugghjulen, alltså i detta fall elevhälsopersonalen och socialarbetaren, rör sig i samma riktning, vilket föga förvånande blir en utmaning om det råder oklarheter kring riktningen (Öquist 2018 s.7). I bästa fall skapar motsatta riktningar för kugghjul friktion och i värsta fall havererar hela systemet. Även Danermark betonar att en tydlig utgångspunkt och målbild mellan aktörer är ett grundläggande kriterium för att samverkan ska vara något som professionella kan dra nytta av (Danermark & Kullberg 1999 s.36–38).

Socialarbetare 4: “Ja det kan ju vara ganska svårt att få skolan att se sin del i vad de behöver göra. De vill gärna lägga tillbaka allting på oss, att det är vi som behöver göra saker. De vill att vi ska komma med deras lösningar och så där, vilket vi inte gör och inte kan heller för vi jobbar inte i skolans värld. Så det skulle jag nog vilja säga, att skolan gärna vill skjuta saker ifrån sig.”

Detta citat återger att strukturen inte finns där för att samverkan ska fungera fullt ut. Genom tydligare ansvarsfördelningar så vet både elevhälsopersonal och socialtjänstens personal var ansvaret ligger och det skjuts inte undan till respektive annan aktör. Det som vår empiri uttrycker en samsyn på i relation till tidigare forskning kring samverkansformer är alltså att struktur behöver upprättas samt att yrkesrollers innebörd och befogenheter behöver klargöras för involverade aktörer för att samverkan ska vara effektiv (Ek et al. 2017 s.73–74; IVO 2021 s.21–22; Sundberg et al. 2024 s.12–13; Dahlberg et al. 2022 s.11; Germundsson 2011 s.55).

5.2.3 Individer och organisationer ur ett samverkansperspektiv

I detta undertema presenteras och analyseras informanternas upplevelser av mötet med olika individer och organisationer i en samverkanskontext. En återkommande faktor i diskussionen om samverkan mellan skola och socialtjänst är samspelet mellan individerna i den givna samverkanskonstellationen. Ingångsvärdena för samverkan beskrivs som långt mer komplexa än att det skulle finnas en given formel för hur exempelvis socialsekreterare ska arbeta för att bygga upp en framgångsrik samverkan med elevhälsopersonal, lärare eller rektorer. Socialarbetare beskriver även att förutsättningarna för samverkan kan variera mellan olika skolor, till följd av organisatoriska kulturer. Nedan beskrivs och analyseras upplevda utmaningar och framgångsfaktorer gällande att upparbeta samverkansrelationer med individer ur den andra organisationen samt perspektiv på hur arbetet med samverkan kan variera utifrån vilken given organisation man samverkar med.

Skildringarna som presenteras i detta avsnitt visar på en samverkanskompatibilitet mellan yrkesverksamma med liknande utbildningsbakgrund, exempelvis kuratorer och socialsekreterare. Elevhälsopersonal, såväl som socialsekreterare uttrycker att klyftorna ofta är större mellan exempelvis pedagoger och socialarbetare. Socialarbetarna beskriver att kulturer kan skilja sig mycket mellan olika skolor gällande hur man förhåller sig till problem man stöter på och att det således kan vara svårt för socialtjänstpersonal att veta vad man kan förvänta sig vid ett givet möte med skolpersonal. *“Socialarbetare 3: Det är nästan kulturellt på vissa skolor att det är stress medan vissa skolor är åt andra hållet, man larmar aldrig för något utan man blundar för problem”*. Ovissheten gällande vad man kan förvänta sig i ett givet möte med skolpersonal är enligt socialarbetarna inte endast knutet till organisatorisk kultur utan kan även vara kopplat till individer, vilket vidare ökar ovissheten vid möten med skolpersonal.

“Socialarbetare 4: Personbundet tycker jag. Ibland kan man ha hårda mentorer som helt tycks sakna empati och förståelse för det sociala sammanhanget. Och andra sidan så kan det vara tvärtom, att de är alldeles för mjäkiga med ungdomarna och att de verkar bara klappa medhårs”.

De tre kuratorerna beskriver på liknande vis att de upplever att det finns en större samsyn mellan dem och socialarbetare än det finns mellan socialarbetare och annan skolpersonal, där kuratorer ofta får utgöra ett slags medlingsroll mellan det pedagogiska och det sociala perspektivet. *Elevhälsopersonal 2: “Jag tror att det är en större krock för lärare och specialpedagoger, just det rena pedagogiska perspektivet. Det är nog snarare kanske att kuratorer är medlare för det sociala perspektivet, ut till den pedagogiska verksamheten.”*

Det som blir tydligt vid en analys av materialet är att socialarbetarna har en betydligt mer nyanserad och varierad bild utav samspelet med skolpersonal, där kuratorernas inställning till socialarbetare är övervägande positiv. En logisk förklaring till detta är att kuratorerna beskriver en samverkan som sker endast utifrån deras perspektiv, alltså mellan kurator och socialtjänst. Detta beskrivs som välfungerande eftersom man delar utbildningsbakgrund och således även grundläggande perspektiv samt förhållningssätt till socialt arbete. Socialarbetarna beskriver däremot en samverkan med hela skolväsendet och således ett flertal olika professioner där glappen är större mellan utbildning och organisatoriskt perspektiv. Heterogeniteten bland skolpersonal som beskrivs utav socialarbetarna nämns även i Danermarks samverkansteori. Där poängteras hur olika personal inom skolans organisation ofta ställs inför olika målgrupper med skilda behov och således arbetar utifrån annorlunda förutsättningar och utmaningar, vilka skolpersonals arbetssätt kan formas utifrån. Precis som empirin återger menar Danermark att detta kan göra skolpersonal till en anmärkningsvärt spretig profession att samverka med, där motsatt profession inte alltid kan vara säker på vad man kan förvänta sig (Danermark 2000 s.38–39). Både kuratorer och socialtjänst beskriver att man upplever att samverkan tenderar att fungera bättre mellan socialarbetare och medlemmar

i elevhälsoteam än mellan socialtjänst och renodlade pedagoger. Denna benägenhet till att vara mer kompatibel med professioner med liknande referensramar betonas av tidigare forskning, såväl som i samverkansteorin. Tidigare forskning beskriver att både skolpersonal och personal från socialtjänst efterfrågar en tydligare struktur där samtliga professioner är införstådda med vad man kan förvänta sig av motsatt profession vid en samverkansprocess (Germundsson 2011 s.131-132). Danermark beskriver att det krävs att samverkansparter utgår ifrån liknande utgångspunkter, referensramar och metoder för att skapa sig en gemensam helhetsbild mellan aktörer (Danermark & Kullberg 1999 s.36) Att samverkansparter bör eftersträva gemensamma utgångspunkter och referensramar innebär inte att professioner med olika utbildningsbakgrund, exempelvis lärare och socialsekreterare, inte kan samverka ihop. Det krävs däremot att samverkansparter från olika organisationer för en dialog för att åskådliggöra skillnader i exempelvis organisationskultur och referensramar. Detta för att aktörer ska veta vad de kan förvänta sig av motsatt profession och inte agera i blindo vid varje nytt samverkansmoment (Danermark 2000 s.43). Det kan således inte ses som en slump att den som uppvisade tydligast negativa associationer till den mellanmännsliga aspekten av samverkan mellan skola och socialtjänst var informanten som arbetar som socialpedagog och således har en annan utbildningsbakgrund än de sju övriga informanterna.

“Elevhälsopersonal 4: Jag är ofta referens på orosanmälningar eftersom jag ofta känner eleven på andra sätt än exempelvis en kurator. Men jag kan också uppleva att när, främst äldre socialsekreterare hör min titel så blir de inte lika sugna på att prata med mig längre. De frågar ofta om man är socionom.”

Denna upplevda exkludering kan enklast förstås med hjälp utav Michailakis och Schirmer (2017 s.94) som beskriver att ingen inkludering kan ske utan exkludering. Ur ett organisationsperspektiv i relation till vår studie innebär detta att vid varje elevvård där socialtjänsten kopplas in så bildas ett system runt individen där inkluderingskriterierna varierar utifrån tjänst, utbildning och kompetens i syfte att hjälpa individen (Michailakis & Schirmer 2017 s.95–96). Utifrån empirin i vår studie kan vi således dra slutsatsen att det råder otydliga inkluderingskriterier för systemen som bildas vid samverkan mellan skola och socialtjänst, där socialarbetare och kuratorer till följd av sina utbildningar och tjänster ses som självklara att inkludera i dessa system, medan exempelvis socialpedagoger inte betraktas som lika självklara. Citatet utgör ett illustrativt exempel på att samverkan mellan skola och socialtjänst är ett forum som många gånger saknar konstanter. I det här fallet saknas tydliga ramar för vilka professioner som bör inkluderas vid samverkan och systembildning. Konstanter beskrivs enligt systemteorin bidra till att skapa ordning och tydlighet i ett annars föränderligt kaos (Öquist 2018 s.33–34). Den framtagna empirin i detta arbete ger tydligt uttryck för ett behov av konstanter, där långvariga relationer med människor man litar på och vet vad man kan förvänta sig av beskrivs som en tydlig framgångsfaktor. Detta behov utav kontinuitet och förtrogenhet understryks vidare utav faktumet att socialarbetarna beskriver att samverkansprocesser ofta fungerar bättre med skolpersonal som man har arbetat med under längre tid och upparbetat en fungerande arbetsrelation till. *“Socialarbetare 1: Desto fler gånger man träffar skolpersonal, desto mer skapar man också en relation och det blir lättare och lättare eftersom de vet hur jag funkar och jag vet hur de funkar.”* Detta är dels i enlighet

med Sundberg et al. (2024 s.14) som framhåller tillit och förståelse som nyckelfaktorer vid framgångsrik samverkan över professionsgränser. Det understryks även utav (IVO 2021 s.14–15; Ek et al. 2017 s.72), vars studier synliggjort avsaknaden av tydliga ramar och strukturer i samverkan mellan skola och socialtjänst där man betonar vikten av kontinuitet och stabilitet vid samverkansprocesser.

5.3 Organisatoriska förutsättningar

I detta avsnitt beskrivs upplevelser av organisatoriska förutsättningar i form av resurser och sekretess. Dessa begrepp resonerade informanterna kring som externa faktorer som ofta begränsade möjligheter till samverkan. Temat beskriver därmed primärt utmaningar kopplade till resurser och sekretess men även framgångsfaktorer i form av exempel på hur man kan arbeta för att förhålla sig till dessa utmaningar och därigenom främja samverkan.

5.3.1 Resurser

Resurser beskrivs, primärt av personal från socialtjänsten, som en utmaning för samverkan eftersom man upplever resursbrist som ett återkommande hinder i relation till att bedriva samverkan på ett önskvärt sätt. Vid en intervjufråga gällande huruvida informanterna upplever att socialtjänst och elevhälsopersonal har en samsyn kring den problematik de stöter på så benämnde en av informanterna från socialtjänstens sida att detta kan kopplas till resurser.

Socialarbetare 4: “Ibland känns det som samsynen också är kopplad till resurser såklart, det saknas tid och det saknas pengar. På skolans sida saknas det absolut resurser att tillgodose den individuellt anpassade skolgången”

Utifrån vår presentation och analys utav informanternas syn på samverkan har vi redan konstaterat att det finns en grundläggande samsyn gällande samverkan mellan organisationerna. Det som denna informant snarare åsyftar med detta citat är att bristen på resurser tenderar att skapa en diskrepans vad gäller uppfattning mellan personal i de olika organisationerna gällande vad den andra organisationen bör prioritera och bekosta. Detta utgör ett exempel på den resursmässiga stuprörsstruktur som skola och socialtjänst opererar utifrån, där både organisationerna men framför allt individen hade kunnat gynnas utav insatser som inte följer dessa organisatoriska ramar och strukturer (Westrup et al. 2019 s.8).

En av socialarbetarna lyfte att resursfrågan påverkas utav det politiska styret.

Socialarbetare 3: “En utmaning är resurser. Det är ett jättesvårt läge för både socialtjänst och skola, det saknas ju resurser. Det är tyvärr inte så prioriterat bland politiker att utöka resurserna för socialtjänst och skola”

Det socialarbetaren här åsyftar är alltså att resurser, vilka politiker förfogar över, har en direkt inverkan på det samverkansarbete man har möjlighet att bedriva mellan skola och socialtjänst. Detta understryks av Danermark (2000 s.15) som beskriver att bristande politiskt stöd kan skapa ett samverkansklimat för kommunalt styrda organisationer där de kämpar i en resursmässig uppförbacke till följd av det politiska styret. Ur ett systemiskt perspektiv kan detta betraktas som att skola och socialtjänst utgör två mindre system som omsluts av en

omvärld, där det som sker i omvärlden har direkta effekter på skola och socialtjänst som system. Rent konkret kan det förklaras som att omvärlden, eller i detta fall det politiska styret skapar konsekvenser för skola och socialtjänst som dessa två organisationer behöver förhålla sig till (Öquist 2018 s.27). Med andra ord har resurserna som tillfogas skola respektive socialtjänst direkt påverkan på arbetet man har möjlighet att bedriva inom de båda organisationerna, och i förlängningen således även på samverkansförutsättningarna. Socialstyrelsen beskriver samma fenomen i enklare termer; pengar ger förutsättningar att skapa välfungerande verksamheter (Socialstyrelsen 2009 s.14). Öquist beskriver vidare att organisationer bör innehålla alternativa handlingsplaner för scenarion så som resursbrist för att undvika att personal arbetar i blindo i utmanande situationer (Öquist 2018 s.28). En alternativ handlingsplan beskrivs av tidigare forskning som att arbeta för att effektivisera resurserna, snarare än att utöka dem. Genom att effektivisera samverkansarbetet i form av att utnyttja kompetensen hos varandras professioner, prioritera tidiga insatser, kommunicera tydligt och undvika dubbelarbete beskrivs att skola och socialtjänst har möjlighet att utöka sina resursbanker med befintliga medel (Westrup et al. 2019 s.20).

5.3.2 Sekretess

Av de organisatoriska förutsättningar som finns så beskrevs även sekretess en utmaning som informanterna hade svårt för och som elevhälsopersonal i synnerhet kämpar med att förhålla sig till. Vi frågade vad informanterna ser för utmaningar i det rådande samverkansklimatet mellan skola och socialtjänst, där Elevhälsopersonal 1 sa följande: *“Sekretessen. Utan tvekan. Sekretessen är det som ställer till det”*. Det blir tydligt att informanterna upplever att det finns problem kring lagstiftningen. Sekretessen påverkar informationsbytet, alltså vem får säga vad till vem. Detta understryks av en socialarbetare:

Socialarbetare 2: “Man har ju också då lagstiftning som exempelvis sekretess. Under en utredningsperiod så kan ju vi hämta in vilken information vi vill men utbytet däremellan, det behöver vi ett samtycke till.”

Från skolans sida beskrivs att utmaningar kring sekretess handlar om mer än bara själva samtycket. En utav informanterna från elevhälsopersonalen berättar att de behöver information för att ge individer de bästa förutsättningarna för framgång:

Elevhälsopersonal 1: “Det kan ju vara att socialtjänst är inne och gör ett arbete i ett system, jag måste nog säga system för det är såklart att det kan vara med individ men många gånger, varje individ har oftast något typ av system runt sig och när vi pratar gymnasieelever sär det oftast där man lever och bor. Det behöver inte alltid vara ens familj, alltså biologiska familj utan det kan vara så att man är placerad eller man bor själv. Man har olika stöd runt omkring sig men det kan ske rätt gediget arbete på myndighetsnivå som inte vi i skolan har en susning om och det finns väldigt mycket som hade varit gynnsamt för oss för då hade vi kunnat möta den individen och det systemet ett annat sätt.”

Analyserar man empirin gällande sekretess så ser vi att uppfattningen i viss mån skiljer sig mellan organisationerna. Från elevhälsopersonalens perspektiv så beskrivs sekretess som en

av de absolut största utmaningarna i samverkan med socialtjänsten. Även om socialarbetarna inte problematiserar sekretessen i samma utsträckning som elevhälsopersonalen så beskriver dem hur ett uteblivet samtycke från familjer försvårar samverkan med skola. Man har alltså en samsyn mellan de båda organisationerna om att ett uteblivet informationsflöde mellan aktörerna försvårar samverkan men där det uteblivna informationsflödet i högre utsträckning drabbar skolan eftersom sekretessen är betydligt strängare från socialtjänst till skola än vice versa, med ett maktperspektiv enligt Danermark så sitter socialtjänsten på den högre makten då informationen som inte får flöda ligger i första hand hos dem (2000 s.26). Sekretess och informationsflöde som utmaning i samverkan mellan skola och socialtjänst genomsyrar en stor del utav de tidigare undersökningarna (Münger & Markström 2019 s.395–396; Dahlberg et al. 2022, s.9–10; Germundsson 2011 143-144).

En utav informanterna från skolan uttryckte unika tankar kring hur man borde förhålla sig till sekretesslagstiftningen och underströk maktlösheten inför lagstiftningen, samt uppmanade till att rikta blicken mot det man kan påverka i stället. *Elevhälsopersonal 3: “Okej, men då skiter vi i sekretessen då. Lägg det åt sidan för det är ingen idé att lägga energi på det. Vi kan ändå inte göra något åt det. Det är vad det är. Var finns utrymmet att agera? Var finns vårt handlingsutrymme gemensamt? Vad kan vi göra? Och hur i så fall skulle vi kunna göra det?”*

Det går således att resonera kring det faktum att man inte lyckats hitta effektiva arbetsmetoder för att arbeta kring sekretessen. En utav informanterna från skolan lyfter vikten utav att skifta fokus från just sekretessen och jobba med det som är möjligt utifrån att sekretessen “är som den är”. Citatet ovan visar på det som Danermark beskriver, hur man vid förhindrande lagar och regelverk behöver lyfta blicken för att utforska huruvida alternativa handlingsplaner är ett alternativ, eller om det snarare rör sig om en ovilja att förändra rutiner och arbetssätt (Danermark 2000 s.43) Sekretessen och informationsutbytet mellan skola och socialtjänst tycks dock i stort upplevas som en utmaning utifrån den insamlade empirin i kombination med den tidigare forskningen, vilket understryks utav det faktum att en lättare sekretess i dagläget diskuteras på regeringsnivå och skulle kunna aktualiseras redan denna höst (Justitiedepartementet 2023).

En informant från elevhälsoteamet fortsätter med att berätta hur sekretess kan hindra dem från att utföra ett så bra arbete som möjligt gentemot sina elever.

Elevhälsopersonal 3: “Det tror jag är en sak som kan påverka ganska mycket. Det är en så hög grad sekretess som inte bara är mellan skola och socialtjänst utan även från polis till skola och mellan socialtjänst och polis som jag tror faktiskt kan hindra, eller som jag tycker till och med kan hindra målet att hjälpa sina elever så bra som möjligt”

Samverkan från både elevhälsan såväl som socialtjänsten har målet att ge ungdomarna det bästa möjliga stödet som finns att tillgå. Genom citatet ser vi att sekretess kan ha en negativ påverkan på målet. Sekretess har en genomgående effekt där informationsutbytet inte går båda vägar mellan myndigheter. Alltså hamnar maktbalansen gällande information i obalans och i citatet kan vi se att det här kan stå som ett hinder för skolpersonal att hjälpa sina elever,

vilket även understryks av Münger och Markström (2019 s.395–396). Samverkansteorin påpekar just detta, det vill säga att man behöver åskådliggöra maktperspektivet när det råder en ojämn fördelning gällande vilka aktörer som får ta del av särskild information. Med en sekretesslagstiftning där den ena parten har möjlighet att fritt tillskansa sig information utifrån utredningsansvaret som socialtjänsten har medan skolan inte får inhämta någon information utan samtycke från familjen så bildas det en maktobalans där den ena aktören sitter på all information medan den andra sitter i det mörka (Danermark 2000 s.32–34). Vissa av våra informanter, som i citatet från “elevhälsopersonal 1”, beskriver det som en självklarhet att informationsutbyte behöver prioriteras för att målsättningen att alla barn ska få den hjälp de behöver ska träda i kraft. Informanterna betonar även vikten utav individens integritet och är således försiktiga med att förringa vikten av sekretess. I avvägningen kring detta blir det, till syvende och sist, en tolkningsfråga utifrån hur man uppfattar att man ser till barnets behov på bästa sätt.

5.4 Konsekvenser

I följande tema redogörs för upplevda konsekvenser utav en bristande, kontra välfungerande samverkan för individ såväl som professionell i dem båda organisationerna. Något som professionerna i hög grad är överens om är att konsekvenserna av en bristande samverkan mellan skola och socialtjänst i första hand drabbar individen som insatserna är riktade mot. Konsekvenserna för individen sker både i nuet i form av att denne riskerar att gå miste om nödvändiga insatser samt potentiella långtgående konsekvenser i form utav tappad skolgång och försämrade förutsättningar inför framtiden.

Socialarbetare 4: “I det långa loppet blir det svårare att göra ett bra arbete här om inte skolsamverkan funkar. En risk när skolsamverkan brister är ju att skolan blir ett misslyckande och ur det pedagogiska perspektivet så når man inte resultaten och sätter gränser för framtiden.”

Samtliga informanter är även överens om att konsekvenserna i andra hand går ut över professionellas möjligheter att utföra ett målinriktat arbete, vilket tar sig uttryck i form av bristfälligt koordinerade insatser och ett haltande informationsutbyte.

Elevhälsopersonal 1: “Det kan vara väldigt viktig information som berör en individ och hur vi i skolan till exempel skulle kunna jobba med den(...) ju mer vi jobbar på våra öar desto sämre förutsättningar får ju oftast individen.”

Detta beskrivs i sin tur kunna orsaka ett försämrat förtroende för myndigheter, vilket dels påverkar individen då denne kan ha svårare att ta emot insatser och stöd från myndighetspersoner i framtiden. Dels påverkar det även professionella inom organisationerna eftersom de får sämre förutsättningar att nå individ och familj eller rent av tappar dem helt och hållet.

Elevhälsopersonal 2: “Om det till exempel handlar om att man har haft en elev och familj hos sig och tagit kontakt med socialtjänsten och haft igång grejer, och så brister samverkan liksom. Då är ju risken att allting faller, att man tappat elev och familj, att dem är inte sugna

på att ta emot hjälp längre eftersom det blev så jobbigt och svårt.

Den beskrivna bilden utav konsekvenser och risker för individen är samstämmigt med tillsynen från (IVO 2021 s.19–21) som återger okoordinerade insatser, rörlighet samt minskad tilltro till myndigheter för familj och individ som direkta konsekvenser av en bristande samverkan. Utöver direkta konsekvenser för individ och familj ser vi utifrån empirin även att konsekvenserna av en bristande samverkan mellan skola och socialtjänst inte bara påverkar individ och professionell parallellt, utan att konsekvenserna har en direkt påverkan på varandra. Som tidigare konstaterats av tidigare forskning riskerar misslyckade samverkansinterventioner att, inte minst, vara direkt integritetskränkande för den tilltänka hjälpta individen (Sundberg et al. 2024 s.11). När relationen mellan ungdom och myndighet sen har surnat och förtroendet väl är brutet påverkas alltså den professionellas arbetsmöjligheter vad gäller att nå fram till ungdomen, vilket vidare påverkar ungdomens möjligheter att ta emot nödvändiga insatser, och på det viset fortsätter det. I motsats till de negativa konsekvenser som beskrivs uppstå av en bristande samverkan mellan skola och socialtjänst, så beskrivs att en konsekvens utav en framgångsrik samverkan innebär att man har möjlighet att ta hjälp av varandra utifrån yrkeskompetens och område och således kan täcka upp ett större behov för individen.

Socialarbetare 2: “Ungdomarna som inte kommer hit självmant, vi har ju väldigt svårt att få en ordentlig insyn om dem inte vill släppa in oss. Och vill de inte det så blir det oerhört viktigt med dem här andra delarna, dvs en lärare som träffar den här ungdomen sex timmar om dagen i skolan och också har erfarenhet av kontakter med föräldrarna, som blir väldigt viktiga delar för oss för att hitta vägar in och kunna motivera och hitta brister där man kan lyfta och hjälpa till”

Citatet ovan exemplifierar ett antal utav dem faktorer som tidigare forskning har etablerat som nödvändiga i relation till att bedriva en framgångsrik samverkan mellan skola och socialtjänst. Det berör dels förmågan att känna tillräcklig tillit inför samverkansparter för att dra nytta av dem vid behov som nämns av Sundberg et al. (2024 s.14). Det går även att dra paralleller till Bolins (2011 s.243) resonemang om kognitiv jurisdiktion, det vill säga att kunna identifiera vad den andra yrkesrollen ansvarar för och hur det kan bidra till ett ömsesidigt utbyte som främjar samverkan. Det ömsesidiga behovet utav en välfungerande kommunikation, där samverkansparter ser den potentiella vinningen i det gemensamma arbetet utgör ännu en faktor som enligt systemteorin främjar kompatibiliteten mellan olika system vid samverkan eftersom det finns ett naturligt utbyte att hämta av varandra över professionsgränser (Michailakis & Schirmer 2017 s.143–144). Ett potentiellt gemensamt utbyte mellan två olika system, i det här fallet skola respektive socialtjänst, främjar ett samsynsskapande när system som opererar utifrån skilda perspektiv behöver mötas som observatörer av ett givet problemområde (Michailakis & Schirmer 2017 s.113–114). Sammanfattningsvis går det alltså att konstatera att både välfungerande och bristande samverkan mellan skola och socialtjänst skapar ett slags ringar på vattnet-effekt. Detta utifrån att kvaliteten på den samverkan som bedrivs har en direkt inverkan på individen man arbetar mot, vilket i sin tur påverkar förutsättningarna för dessa organisationer att fortsätta arbeta med individen och på så vis fortsätter dessa att påverka varandra i en positiv, alternativt

negativ riktning framöver. Konsekvenserna som skapas beroende på hur samverkan bedrivs och fungerar kan alltså inte överbetonas.

6. Slutdiskussion

I detta avsnitt resoneras kring de resultat vårt arbete uppdragat samt presenterar förslag gällande praktisk tillämpning, såväl som till vidare forskning.

Syftet med denna studie var att undersöka socialarbetares och elevhälsopersonals upplevelse av att samverka med varandras organisationer samt belysa utmaningar, framgångsfaktorer och konsekvenser av samverkansarbetet som utförs. Våra resultat understryker i stort mycket utav det som tidigare forskning kommit fram till, där en del av våra resultat bidrar med viss, försiktig nyansering till helhetsdiskussionen och framtida forskning.

Det råder enligt vår empiri en tydlig konsensus mellan organisationerna beträffande vikten av att samverka med varandra inom socialtjänst och skola, där diskursen om något snarare efterfrågar en tätare, mer intensiv samverkan mellan organisationerna. I enlighet med tidigare forskning framgår det av våra resultat att det finns en kompatibilitet och i viss mån även synergi mellan respektive professionsperspektiv och målbild (Germundsson 2011 s.143–144). Professionerna visar utöver detta en klar samsyn gällande konsekvenserna av en bristande samverkan med varandra, där risken för individen blir en brist på lämpliga insatser som kan få både kort- och långvariga konsekvenser, medan professionsmässiga hinder kort och gott blir att man får sämre förutsättningar att hjälpa individen, samt ett mindre effektivt arbete. Framgångsfaktorer beskrivs som långvariga samverkansrelationer och konstellationer där parterna är bekanta med varandra och varandras arbetssätt, samt forum som närmandegör professionerna, med tydlig rollfördelning och struktur där man kan prata öppet, så som SSPF- och SIP-möten. Elevhälsopersonal i synnerhet uttrycker en uppskattning för dessa tydliga samverkansformer eftersom sekretessen från socialtjänst till skola är så stark, varpå dessa samverkansformer förser aktörer med ett forum för att dela tankar och information, även vid dem tillfällen där det fortfarande föreligger sekretess. Anmärkningsvärt för vår studie är de övervägande positiva upplevelser som vår empiri har gett i relation till dessa samverkansformer, kontra den kritik som riktats mot exempelvis SIP-möten för att vara ostrukturerade och delvis ineffektiva (Matscheck et al. 2019 s.66–68; IVO 2021 s.20–21; Ek et al. 2017 s.72). Vid granskning av dessa resultat är det viktigt att komma ihåg vårt, förhållandevis lilla urval och att det således finns en påtaglig risk att våra informanternas upplevelser inte nödvändigtvis skulle vara representativa för en större population av socialarbetare och elevhälsopersonal. Det faktum att samtliga åtta informanter i vårt arbete uppvisat liknande positiva upplevelser gör emellertid att dessa resultat blir anmärkningsvärda. Möjligen beror det på att mötesformerna fortfarande är relativt nya, där de första SIP-möten upprättades år 2010 (Riksdagstryckeriet 2017 s.4) och SSPF-möten upprättades 2007 (Socialstyrelsen 2021), för att sedan successivt implementeras landet över. Detta gör att vi, rent tidsmässigt, har en relativt kort period att ta hänsyn till när vi analyserar dessa mötesformers implementering, varpå det är tänkbart att mötesformerna är under ständig utveckling och således fungerar bättre nu än vid exempelvis Matscheck et al. (2019) och Ek et als (2017) granskningar. En uppmaning till vidare forskning vore att studera SIP- och

SSPF-möten över en tidslinje från deras uppkomst till dagsläget för att kunna kartlägga om det skett några handgripliga förändringar av mötesformerna, vilka således har ökat deras effektivitet.

Utöver dessa fasta mötesformer så beskrivs samverkan i det lilla som en framgångsrik samverkansform, där man som aktör tar egna initiativ till att möjliggöra samverkan i form av att exempelvis upparbeta relationer och ge sitt telefonnummer till dem man samverkar med. Även detta åskådliggörs i tidigare forskning, där det beskrivs att samverkan ofta förlitar sig på individuell personal och deras prestationer (Sundberg et al. 2024 s.14; Widmark et al. 2011 s.6). Detta är och förblir dubbel-eggat svärd då det, som ovannämnd forskning beskriver, lämnar utrymme för misstag och missförstånd eftersom det är en samverkansform som saknar tydliga ramar och protokoll för organisationer att falla tillbaka på. Individuellt engagemang bland professionella bör uppmuntras men eftersom detta är något som många gånger sker på eget initiativ och inte som en etablerad praxis i organisationerna så blir det svårt att säkerställa en likvärdig hantering av ärenden mellan professionella. Ett visst mått av skillnader från yrkesverksam till yrkesverksam och kommun till kommun kan tyckas oundvikligt då man arbetar utifrån en ramlag, vilket gör att skillnader i hur professionella arbetar kommer, och kanske bör uppstå. Samtidigt ser vi effektiva närmandegöranden med mer konkret uppföljningsansvar och tydligare rollfördelning mellan professionerna i form utav samverkansformer som just SSPF- och SIP-möten. Uppmaningen för skola och socialtjänst gällande tillämpning framöver blir att hitta en balans mellan dessa samverkansformer, som både främjar individuellt engagemang men samtidigt ser över forum där strukturella gap utgör en risk för ungdomar, där konsekvensen blir att de faller mellan stolarna.

Som hinder för samverkan nämner våra informanter resurser som en tydlig faktor som påverkar hur mycket man kan samverka, vilket även nämns av tidigare forskning (Sundberg et al. 2024, s.14). Socialarbetarna ger uttryck för ett behov av resurser för att samverkan ska kunna fungera som mer av ett förebyggande arbete och mindre som ett konstant släckande utav bränder. Anmärkningsvärt är skillnaden mellan hur frekvent resurser nämndes av socialtjänst, kontra hur lite elevhälsopersonalen tryckte på resursfaktorn. En möjlig anledning till detta kan vara den ekonomiska stuprörsstruktur som organisationerna befinner sig i. Alltså i detta fall att elevhälsopersonalen är medvetna om de resurser som finns i den egna organisationen och till synes upplevs de vara tillräckliga för att inte ses som en nämnvärd utmaning. Däremot saknas helhetsperspektiv om dem gemensamma resurser som finns i kontexten skolsocial samverkan. Att skapa en tydligare förståelse varandras yrkesroller och gemensamma förutsättningar hade således kunnat öka effektiviserandet av resurser, snarare än att invänta ett eventuellt utökande utav resurser (Westrup et al. 2019 s.20). Även informationsutbyte och sekretess har beskrivits ett upplevt hinder när det kommer till samverkan, i synnerhet från elevhälsopersonalens håll. Elevhälsopersonal upplever att sekretessen leder till en brist på information som gör att de inte vet vilken fot de ska stå på i arbetet med utsatta elever. Samtidigt upplever man en obenägenhet från socialtjänstens håll att involvera skolan även vid tillfällen då det hade varit möjligt, vilket är i enlighet med resultat från Münger och Markström (2019 s.395–396). Den ojämna fördelningen utav

information mellan organisationerna påvisar en indirekt maktdiskrepans (Danermark 2000 s.32–33), där socialarbetarna innehar makten i form av information i kontrast till skolan som aldrig vet vilken information som kommer att delges vid ett givet tillfälle. Sekretess var en faktor som upptog förhållandevis mycket plats i vår empiri om man jämför med tidigare forskning. En möjlig förklaring till detta är att sekretesslagstiftningen som den ser ut just nu är föremål för diskussion på regeringsnivå, där sekretessen skulle kunna försvagas inom kort om förslaget går igenom (Justitiedepartementet 2023).

Styrkan som vi uppfattar med denna studie är att den ger ett omfattande perspektiv som fångar det aktuella i det rådande samverkansklimatet mellan skola och socialtjänst i dagsläget. Vår upplevelse är att vi utformade en välgrundad intervjuguide baserad på tidigare forskning som ramade in problemområdet på ett tydligt sätt men samtidigt tillät individuella perspektiv och upplevelser från informanterna. En svaghet med vår studie är att den ursprungligen utformats utifrån en tanke om organisationer som homogena grupper. Något som blir tydligt utifrån våra resultat är hur, främst olika skolor kan ha olika kulturer, samt ett större spann av olika professioner med olika utbildning och erfarenheter, där samverkan med socialtjänst utifrån detta kan te sig synnerligen olikt från varandra. Utifrån Danermarks beskrivning av hur interna samverkansprojekt på skolor kan te sig som komplexa fenomen eftersom skolpersonal inte utgör en homogen arbetsgrupp utan kan variera utifrån ett flertal variabler kan man dra ett flertal slutsatser (Danermark 2000 s.38–39). En slutsats att dra blir således att denna komplexitet gällande samverkan i relation till skolor rimligtvis även skulle kunna återfinnas i externa samverkansprojekt, som samverkan med socialtjänst. Vi vill därför uppmana framtida forskare att närmre undersöka vilka olika förhållningssätt som kan råda vid samverkan med socialtjänsten. Dels mellan olika skolor, dels även mellan olika roller och professioner på samma skola samt vilka konsekvenser det får för samverkan. En informant från skolan lyfte att socialtjänsten vid samverkan riskerar att gå miste om det pedagogiska perspektivet när man använder sig av en kurator men riskerar att missa det psykosociala perspektivet om man använder sig av en mentor. I dagsläget skiljer det sig från skola till skola och fall till fall vilken skolpersonal som hanterar samverkan med socialtjänsten, vilket gör att det vore av vetenskapligt intresse att vidare utforska om det finns potential för olika professioner på en skola att fylla olika funktioner vid samverkan med socialtjänsten samt huruvida tydligare ramar och protokoll för detta skulle kunna gynna samverkan mellan organisationerna. Förslagsvis skulle man även kunna undersöka huruvida liknande skillnader återfinns mellan olika socialförvaltningar, och eventuella effekter det har på samverkan med skola.

Referenser.

Alvesson, M & Sköldberg, K. (2017). *Tolkning och reflektion, vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Tredje upplagan. Studentlitteratur.

Axelsson, R. (2012). *Forskning om samverkan; en inventering av det svenska forskningsläget*, Sahlgrenska akademien. [UTVECKLING AV FORSKARMILJÖ KRING SAMVERKAN \(samverkansforskning.se\)](#)

Blomkvist, C. (2012). *Samarbete med förhinder - om samarbete mellan BUP, socialtjänst, skola och familj*. Doktorsavhandling, Göteborgs universitet.
[gupea_2077_29248_1.pdf;jsessionid=DF7D165B6CB492E681A82CC501E7B7BB](#)

Bolin, A. (2011). *Shifting Subordination. Co-located interprofessional collaboration between teachers and social workers*. Doktorsavhandling, Göteborgs universitet.
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/24985/gupea_2077_24985_1.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Brinkmann, S. & Kvale, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur AB.

Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiment by Nature and Design*. Harvard university press.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Tredje upplagan. Liber.

Dahlberg, H., Khoo, E. and Skoog, V. (2022). Making Sense of Mandatory Reporting: A Qualitative Study of Reporting Precises from the Perspectives of Schools and Child Welfare Services in Sweden. *Social Sciences*, 11(7), p.273. doi:
<https://doi.org/10.3390/socsci11070273> (2024-11-19).

Danermark, B & Kullberg, C. (1999). *Samverkan: Välfärdsstatens nya arbetsform*. Studentlitteratur.

Danermark, B. (2000). *Samverkan – himmel eller helvete? En bok om den svåra konsten att samverka*. Studentlitteratur.

Ek, H., Isaksson, J and Eriksson, R. (2017). Professioner, makt och samverkan mellan myndigheter. Socialtjänstens, skolans och BUP:s arbete med ungdomar som inte går till skolan. *Socialvetenskaplig tidskrift*, 24(1), pp.59–77. <http://hdl.handle.net/11250/2564968> (2024-11-19)

Germundsson, P. (2011). *Lärare, socialsekreterare och barn som far illa: Om sociala representationer och interprofessionell samverkan*. Swedish institute for disability research 36(1): Pp 1–173. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:399705/FULLTEXT01.pdf> (2024-11-19)

Inspektionen för vård och omsorg (IVO). (2021). *De tar inte hand om hela mig: Samordning av insatser för barn med psykisk ohälsa behöver förbättras*. IVO.

<https://www.ivo.se/globalassets/dokument/publikationer/rapporter/rapporter-2021/dom-tar-inte-hand-om-hela-mig-210524.pdf> (2024-11-19)

Justitiedepartementet (2023). *Sekretessen ska rivas mellan myndigheter för att stoppa de kriminella gängen*. [Sekretessen ska rivas mellan myndigheter för att stoppa de kriminella gängen - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/press/nyheter/2023/09/sekretessen-ska-rivas-mellan-myndigheter-for-att-stoppa-de-kriminella-gangen/) (2024-11-19).

Kjellgren, M. (2024). Skolkuratorns samtalspraktik – en studie om individuella samtal med barn i den svenska grundskolan. *Institutionen för socialt arbete, Umeå universitet*. [FULLTEXT02.pdf](https://www.umu.se/centrala/utbildning/utbildningsprogram/2024-11-19/FULLTEXT02.pdf) (2024-11-19)

Matscheck, D., Piuva, K., Eriksson, L. & Åberg, M. (2019). The Coordinated Individual Plan – is this a solution for complex organizations to handle complex needs? *Nordic social work research*. VOL. 9, NO. 1, 55–71 <https://doi.org/10.1080/2156857X.2018.1489886> (2024-11-18).

Michailakis, D. & Schirmer, W. (2017). *Systemiska perspektiv på socialt arbete: Att begripa komplexiteten bakom sociala fenomen*. Studentlitteratur.

Münger, A-C & Markström, A-M. (2019). School and Child Protection Services Professionals' Views on the school's Mission and Responsibilities for Children Living with Domestic Violence – Tensions and Gaps. *Journal of family violence*; New york vol. 34 iss. 5 s.385-398. [School and Child Protection Services Professionals' Views on the school's Mission and Responsibilities for Children Living with Domestic Violence – Tensions and Gaps - Social Services Abstracts - ProQuest](https://www.proquest.com/social-services-abstracts/school-and-child-protection-services-professionals-views-on-the-schools-mission-and-responsibilities-for-children-living-with-domestic-violence-tensions-and-gaps/docview/2385398) (2024-11-18)

Riksdagstryckeriet (2017) *Samordnad individuell plan (SIP) - en utvärdering* [Samordnad individuell plan \(SIP\) - en utvärdering \(Rapport från riksdagen 2017/18:RFR5\) | Sveriges riksdag](https://www.riksdagen.se/sv/om-riksdagen/riksdagsarbetet/riksdagsdokument/2017/18/RFR5/Samordnad-individuell-plan-SIP-en-utvardering-Rapport-fran-riksdagen-2017/18/RFR5) (2024-11-19)

Socialstyrelsen. (2009). *En effektiv socialtjänst. Att fördela resurser och använda dem effektivt*. https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2009-126-42_200912642_rev.pdf (2024-11-19)

Socialstyrelsen (2021) *SSPF - socialtjänst, skola, polis och fritid* <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/barn-och-unga/unga-som-begar-brott/exempel-brottsforebyggande-metoder/sspf-skola-socialtjanst-polis-fritid/> (2024-11-19)

Sundberg, L., Gotfredsen, A., Christianson, M., Wiklund, M., Hurtig, A. & Goicolea, I. (2024) Exploring cross-boundary collaboration for youth mental health in Sweden – a

qualitative study using the integrative framework for collaborative governance. *BMC Health services research*; London vol. 24. 1-16: [Exploring cross-boundary collaboration for youth mental health in Sweden – a qualitative study using the integrative framework for collaborative governance - Social Services Abstracts - ProQuest](#)

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. [God forskningssed \(2024-11-13\)](#).

Westrup, U., Haraldsson, A. & Ricketts, A. (2019). *Resursanvändning och samverkan mellan skola och socialtjänst vid barnavårdsutredningar. En modell för beräkning av tid, kostnader och samverkan*. Lunds universitet.

https://www.ses.lu.se/sites/ses.lu.se/files/resursanvandning_och_samverkan_mellan_skola_och_socialtjanst_vid_barnavardsutredningar_190528.pdf

Widmark, C., Sandahl, C., Piuva, K. & Bergman, D. (2011). Barriers to collaborations between healthcare, social services and schools. *International journal of integrated care*, 11(3). Doi: <https://doi.org/10.5334/ijic.653>.

Willig, C. (2021) *Introducing qualitative research in psychology*. *Mcgraw-Hill education*. 3. uppl. Open university press.

Öquist, O. (2018). *Systemteori i praktiken: konsten att lösa problem och nå resultat*. Fjärde upplagan. Gothia folkutbildning.

Bilagor

Missivbrev

Du tillfrågas om att delta i studien kring samverkan mellan skola och socialtjänst.

Syftet med denna studie är att undersöka aktörer inom skola och socialtjänsts individuella upplevelser utav samverkan mellan de båda organisationerna.

Studien utförs som en del i våran Socionomutbildning på Högskolan i Halmstad. Ansvarig lärare är Helena Eriksson, hennes epost är Helena.eriksson@hh.se.

Dina personuppgifter behandlas inom studien endast enligt ditt samtycke, och enligt kraven i dataskyddsförordningen. Ditt deltagande i studien är helt frivilligt och du kan när som helst återkalla ditt samtycke utan att ange orsak. Inga frågor kommer vara personliga som på något sätt kan angripa dig som person. Ett återkallande påverkar dock inte den behandling som skett innan återkallandet. Du kan också när som helst begära att få en kopia av dina personuppgifter. Obehöriga kommer inte att ha tillgång till dina personuppgifter. Dina personuppgifter kommer att raderas när examensarbetet är godkänt. Det som tillfrågas av er är att delta i en intervjustudie. Intervjuerna kommer ske på den plats som blir överenskommet och på utsatt tid som kommer bestämmas. Intervjun kommer ta ungefär 45 minuter.

Personuppgiftsansvarig för studien är Högskolan i Halmstad, som nås via registrator@hh.se eller 035-16 71 00. Övrig information om hur Högskolan hanterar personuppgifter, och dina rättigheter utifrån dataskyddsförordningen, finns på www.hh.se/dataskydd. Har du frågor kan du också kontakta Högskolans dataskyddsombud, Anna Frederiksen, via dataskydd@hh.se.

Den färdigställda uppsatsen kommer att publiceras på DIVA och finnas tillgänglig digitalt på DIVA portalen <http://www.diva-portal.se/>

Med vänlig hälsning

Emil Idewald och Jesper Mortensen

jesmor21@student.hh.se / emiide21@student.hh.se .

Socionomprogrammet.

Högskolan i Halmstad

Samtycke till deltagande i studien om samverkan mellan skolan och socialtjänsten.

Jag har fått information om studien samverkan mellan skola och socialtjänst och accepterar att delta.

Jag har fått information om att de uppgifter som samlas in om mig kommer att behandlas konfidentiellt, på ett sådant sätt att min identitet inte kommer att avslöjas för obehöriga.

Jag är medveten om att min medverkan är helt frivillig och att jag när som helst och utan närmare förklaring kan avbryta mitt deltagande.

Underskrift

.....

Namnförtydligande

.....

Ort och datum

Intervjuguide

Allmänna frågor kring profession och samverkan

Beskriv din tjänst, samt hur en typisk dag i ditt arbete kan se ut? Vad tänker du på när du hör begreppet samverkan?

I vilka situationer kommer du i kontakt med interprofessionell samverkan mellan skola och socialtjänst? Berätta gärna om specifika exempel på samverkan.

Hur skulle du beskriva det primära målet med interprofessionell samverkan mellan skola/socialtjänst?

Utmaningar för interprofessionell samverkan

Vilka utmaningar ser du när det kommer till det rådande samverkansklimatet mellan skola/socialtjänst?

Kan du berätta om ett tillfälle då du upplever att samverkan mellan skola och socialtjänst brutit? Vad hade man kunnat göra annorlunda i en liknande situation framöver?

Upplever du att du har dem förutsättningar som krävs för att synliggöra ditt professionella perspektiv vid samverkan mellan skola/socialtjänst?

Finns det något du saknar vid samverkan mellan skola och socialtjänst som skulle främja förutsättningar för ett välfungerande samarbete framöver?

Framgångsfaktorer

Beskriv dem aspekter som du upplever som välfungerande i ditt samarbete med skola/socialtjänst?

Kan du ge ett exempel på när samarbete mellan skola/socialtjänst fungerat väl enligt dig? Fanns det några tydliga framgångsfaktorer vid det här tillfället?

Upplever du att skola och socialtjänst har en samsyn på dem problem ni stöter på? Varför/varför inte?

Upplever du att era olika professionella expertiser är förenliga med varandra och på så vis främjar interprofessionell samverkan? Eller skapar det snarare ett hinder där perspektiven krockar?

Hur ställer du dig till förslaget att hålla fler möten över professionsgränser där endast professionella närvarar, i syfte att planera och informera varandra i aktuella gemensamma ärenden?

